

व्यवस्थापिका-संसद
उद्योग वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित सम्बन्ध समिति

नेपाल आयल निगमको जग्गा खरिद सम्बन्धी
अध्ययन उपसमितिको प्रतिवेदन
२०७४

व्यवस्थापिका-संसद
सिंहदरवार काठमाण्डौ

व्यवस्थापिका-संसद
उद्योग वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित सम्बन्ध समिति

नेपाल आयल निगमको जग्गा खरिद सम्बन्धी
अध्ययन उपसमितिको प्रतिवेदन
२०७४

व्यवस्थापिका-संसद
सिंहदरवार काठमाण्डौ

विषयसूचि

१. पृष्ठभूमि:	१
२ उपसमितिको गठन :	१
३. निगमद्वारा जग्गा खरिद सम्बन्धी भए गरेका काम कारवाही	२
क. जग्गा खरिद सम्बन्धी बजेट र खरिद सम्बन्धमा लिएको कानूनी आधारहरु	२
ख. जग्गा खरिद सम्बन्धमा भए गरेका काम कारवाहीहरु	५
ग. कागजात अध्ययन पश्चात निगमका पदाधिकारीहरूसंग भएको छलफल	१२
घ. सरकारी जग्गा वा जग्गा प्राप्तिका लागि भएका प्रयासहरु	१४
४. स्थलगत अध्ययन,	१६
क. स्थलगत अवलोकन निरीक्षण भ्रमण बाट देखिएका विषयहरु	१६
ख. निगम सञ्चालक समितिका पदाधिकारीहरूसंग गरिएको छलफल	२०
ग. सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयका सचिवसंग भएको छलफल	२५
५. निष्कर्ष र सुझावहरु	२८

अनुसूचिहरु

अनुसूचि - १

स्थलगत निरीक्षणका क्रममा आएका विषयहरु	३२
---------------------------------------	----

अनुसूचि - २

नेपाल आयल निगमको जग्गा खरिद सम्बन्धी प्राप्त फाइलबाट देखिएका विवरण	३९
--	----

अनुसूचि - ३

जग्गा खरिद सम्बन्धि सार्वजनिक सूचनाहरु	४२
--	----

१. पृष्ठभूमि:

नेपाल सरकारको आ.व २०७३/७४ को नीति कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यमा उल्लेख भए अनुसार साथै उद्योग वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित सम्बन्ध समितिले भण्डारण क्षमता बढाउन दिएको निर्देशन अनुसार नेपाल आयल निगमले सात वटै प्रदेशमा पर्ने गरी प्रादेशिक खपतको आधारमा ९० दिनको माग धान्न सक्ने गरी भण्डारण क्षमता बृद्धि गर्ने नीति कार्यक्रम साथै निगमको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम बमोजिम भण्डारण स्थल निर्माणका लागि इन्धनको आपूर्ति र भण्डारणको जिम्मेवारी पाएको नेपाल आयल निगमको सञ्चालक समितिको मिति २०७३/०७/०९ गते बसेको बैठक नं २१२८ को निर्णय अनुसार जग्गा छनौट उपसमिति गठन गरी पेट्रोलियम भण्डारणका लागि भण्डार गृह निर्माण गर्न भापा, सर्लाही, रुपन्देही र चितवनमा जग्गा खरिद गरिएको सम्बन्धमा व्यापक अनियमितता र भ्रष्टाचार भएको, जग्गा प्राप्त ऐन बमोजिम जग्गाको प्राप्त र बन्दोवस्ती गर्नु पर्नेमा बोलपत्रका माध्यमबाट खरिद गरिएको, वास्तविक जग्गा धनीले पाएको रकम भन्दा धेरै गुणा बढी रकममा जग्गा खरिद गरी नेपाल आयल निगमलाई बढी व्ययभार पारिएको, अनुपयुक्त र नदी कटान र जोखिमयुक्त स्थानमा जग्गा खरिद गरिएको जस्ता विषयहरु समितिको जानकारीमा आएकोले उक्त विषयले समितिमा मिति २०७३/११/११ मा प्रवेश पाएको र समितिले यथासम्भव सार्वजनिक जग्गा प्राप्त गरी भण्डारण स्थल निर्माण गर्न निर्देश गरेको थियो भने मिति २०७३/१२/११ को बैठकमा यस सम्बन्धी विषयमा उपसमिति गठन गरी गहन अध्ययन गर्नु पर्ने भएकोले कामकारवाही तत्काल रोक्नु पर्ने विषय उठान भएको थियो । यस बीचमा निगमबाट भए गरेका कामकारवाहीको स्थिति सम्बन्धी केही विवरण प्राप्त भएको थियो ।

निगमको जग्गा खरिद सम्बन्धमा विभिन्न टिका टिप्पणी भए पश्चात समितिका मा. सभापतिले आपूर्ति तथा उपभोक्ता हित उपसमितिका माननीय संयोजकलाई विषय वस्तुको अध्ययन गर्न निर्देशन दिनु भए अनुसार उपसमितिले मिति २०७३/४/१४, ४/१२, ४/१५ र ४/१६ मा बैठक बसी प्राप्त विवरण अध्ययन र सम्बन्धित अधिकारीसंग छलफल समेत गरी समितिको मिति २०७३/४/२२ गतेको बैठकमा प्रगति पेश गरेको थियो । यस सम्बन्धमा अध्ययनको लागी स्थलगत भ्रमण हुनु पर्ने आवश्यकता देखिए अनुसार समितिबाट स्थलगत अध्ययन समेत गरी प्रतिवेदन पेश गर्न एक उपसमिति गठन भएको थियो ।

२ उपसमितिको गठन :

नेपाल आयल निगमले भण्डारण क्षमता बृद्धिका लागि खरिद गरेको जग्गा सम्बन्धमा अध्ययन गर्न आपूर्ति तथा उपभोक्ता हित सम्बन्धी उपसमितिका संयोजक मा. श्री सुभाष चन्द्र शाह ठकुरीलाई जिम्मेवारी दिएकोमा उपसमितिले प्रतिवेदन तयारी गर्ने क्रममा थप अध्ययन, छलफल साथै स्थलगत अवलोकन, अनुगमन गर्नु पर्ने हुँदा समिति समक्ष अनुमति माग गर्नु भए बमोजिम समितिको मिति २०७४/४/२२ को बैठकले देहाय बमोजिम स्थलगत अध्ययन उपसमिति गठन गरेको थियो ।

१. मा.श्री सुभाष चन्द्र शाह ठकुरी	संयोजक
२. मा.श्री दिपक कार्की	सदस्य
३. मा.श्री दिलमान पाख्रिन	सदस्य

४. मा.श्री बुद्धिराम भण्डारी	सदस्य
५. मा.श्री जनक बुढा	सदस्य
६. मा.श्री रामवीर मानन्धर	सदस्य
७. मा.श्री शयन्द्र वान्तवा	सदस्य

स्थलगत अध्ययन उपसमितिले आफ्नो कार्य विधि आफै व्यवस्थित गर्ने कार्यादेश अनुरूप जग्गा रहेको स्थानको भौगोलिक अवस्थितिको अवलोकन गर्ने, उपलब्ध स्थानीय जग्गाधनीसंग उनिहरुले प्राप्त गरेको मूल्य सम्बन्धी सोधपुछ गर्ने, स्थानीय निर्वाचित प्रतिनिधिसंग छलफल गर्ने र जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा मालपोत कार्यालय, नापी कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख, स्थानीय तहका निर्वाचित प्रतिनिधिहरु, सञ्चारकर्मी समेतको उपस्थितिमा छलफल गर्ने कार्यविधि तय गरिएको थियो । मिति २०७४।१।६ देखि ५।९ गते सम्म दुई टोली मार्फत भापा, सर्लाही, रुपन्देही र चितवन गरी चारवटै स्थानको स्थलगत अवलोकन र निरीक्षण गरिएको थियो । भापा र सर्लाहीमा मा. श्री दिपक कार्की, मा. श्री रामवीर मानन्धर र शाखा अधिकृत प्रदीप गुरागाईं हुनुहुन्थ्यो भने भैरहवा र चितवनमा मा. श्री सुभाष चन्द्र शाह ठकुरी, मा. श्री जनक बुढा र समिति सचिव श्री सुदर्शन खड्का स्थलगत अवलोकन र निरीक्षणमा सहभागी हुनुहुन्थ्यो ।

३. निगमद्वारा जग्गा खरिद सम्बन्धी भए गरेका काम कारवाही

क.जग्गा खरिद सम्बन्धी बजेट र खरिद सम्बन्धमा लिएको कानूनी आधारहरु

बजेट:

नेपाल सरकारको घोषणा तथा निगम सञ्चालक समितिबाट आर्थिक वर्ष ०७३।७४ को स्वीकृत नीति तथा कार्यक्रममा प्रस्तावित सातै संघीय प्रदेशमा पेट्रोलियम भण्डारण पूर्वाधार निर्माण गर्न जग्गा खरिद गर्नका लागि भनि सञ्चालक समितिबाट देहाय बमोजिमको रकम विनियोजन भएको देखिन्छ ।

१. भापा	१५ देखि २० विगाहा जग्गाको लागि	८५ करोड
२. सर्लाही	४ देखि ५ विगाहा जमीनकोलागि	१० करोड
३. भैरहवा	१५ विगाहाको लागि	८५ करोड
४. चितवन	२० विगाहा कोलागि	८५ करोड

जग्गा खरिद गर्न लिइएका आधारहरु

नेपाल आयल निगम संचालक समितिको मिति २०७३।०७।०९ को बैठकको निर्णय अनुसार नेपाल सरकारको चालु आर्थिक वर्षको घोषणा अनुसार पेट्रोलियम पदार्थको सहज आपूर्तिकोलागि न्यूनतम ९० दिनको माग धान्न सक्ने गरी नेपाल आयल निगमको पेट्रोलियम पदार्थ भण्डारणका लागि भण्डारण गृह निर्माण गर्न आवश्यक जग्गा छनौट गर्ने प्रयोजनार्थ तपशिलको TOR अनुसार कार्य गर्ने गरी निगमका निमित्त नायब कार्यकारी निर्देशक सुशिल भट्टराईको संयोजकत्वमा एक उपसमिति गर्ने तथा सो सम्बन्धी आवश्यक निर्णयहरु गर्न निगम व्यवस्थापनलाई दिने समेत निर्णय भएको थियो ।

उपसमितिको बनावट

- ❖ श्री सुशिल भट्टराई निमित्त नायब कार्यकारी निर्देशक संयोजक, श्री रविन कुमार शर्मा सदस्य, श्री विशाल ओझा सदस्य, श्री विजयराज सत्याल सदस्य ।

उपसमितिको कार्यदेश

- ❖ संघीय प्रदेश अनुसार प्रत्येक संघको मध्य विन्दुमा हुनु पर्ने
- ❖ सडक संजालसंग जोडिएको र मूल सडकबाट नजिकको दूरीमा रहेको,
- ❖ सुरक्षाको दृष्टिले उपयुक्त एवं भौगोलिक रुपमा उपयुक्त रहेको,
- ❖ जग्गा अधिग्रहण गर्न एवं मुआब्जा वितरण गर्न सहज हुनु पर्ने,
- ❖ विद्युत, पानी, सञ्चार लगायतको दृष्टिकोणले पायक भएको वा भविष्यमा हुनसक्ने भएको,
- ❖ माथि उल्लेखित लगायत अन्य पूर्वाधारहरुको सुविधा भएको ।

जग्गा छनौट उपसमितिको बैठक:

जग्गा छनौटका लागि गठित उपसमिति र प्राप्त कार्यदेश बमोजिम जग्गा छनौट उपसमितिको पहिलो बैठक मिति २०७३।०७।२६ मा बसी पहिलो चरणमा भापा, चितवन र रुपन्देहीमा जग्गा छनौट गर्ने र विगतको अनुभव अनुसार नेपाल सरकारको सहयोगमा पूर्ण रुपमा अधिग्रहण मात्र गरी प्राप्त गर्न सक्ने अवस्था नदेखिएको हुनाले प्रचलित ऐनमा व्यवस्था भए बमोजिम बोलपत्र आव्हान गरी खरिद गर्ने प्रकृया अगाडि बढाउने निर्णय गरेको थियो । दोश्रो बैठक २०७३।०८।१५ मा बसी भापा, सर्लाही, चितवन, तनहुँ, रुपन्देही जिल्लाको स्थलगत निरिक्षण गरिएकोले क्रमिक रुपले टेण्डर आव्हान प्रकृया थालनी गर्न उचित हुने साथै चितवन र भैरहवामा टेण्डर आव्हान गर्न खरिद इकाईलाई अनुरोध गर्ने निर्णय । निगम कार्यकारीबाट २०७३।०८।२६ मा टेण्डर आव्हान गर्ने स्वीकृति ।

बोलपत्र गर्दा लिइएका आधारहरु

- ❖ निगमको आर्थिक प्रशासन तथा खरिद सम्बन्धी विनियमावली, २०६४ को विनियम १६०.१ मा घर जग्गा खरिद गर्न वा प्राप्त गर्न निगमले समितिको पूर्व स्वीकृति लिनु पर्ने नियम रहेको ।
- ❖ विनियमको १७५.१ मा खरिद ऐन र यस विनियमावलीमा व्यवस्था भएका मिन्हा दिने, योजना स्वीकृत गर्ने, लागत अनुमान संशोधन गर्ने, खरिद सम्झौता संशोधन गर्ने, खरिद सम्झौताको म्याद थप गर्ने र भेरिएसन आदेश गर्ने अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सकिने छैन भन्ने व्यवस्था रहेको र उल्लेखित अधिकारहरु बाहेक अरु अधिकारहरु प्रत्यायोजन गर्न सकिने अर्थ लगाइ जग्गा खरिद सम्बन्धी अधिकार सञ्चालक समितिले प्रत्यायोजन गरेको ।
- ❖ मिति २०६९।६।१२ मा विशेष साधारण सभा बाट कम्पनी ऐन, २०६३ अनुसार प्रबन्ध पत्र र नियमावलीमा संशोधन भई प्रबन्ध पत्र नियमावलीको दफा ५ क. मा कम्पनीको

उद्देश्य प्राप्त गर्न गरिने कामहरु मध्ये कम्पनीलाई आवश्यक पर्ने जग्गा, भवन खरिद गर्न सक्ने कानूनी प्रावधानलाई आधार लिइएको ।

- ❖ सञ्चालक समितिको मिति २०७३।०।२४ को २१४१ औं बैठकको निर्णय अनुसार नेपाल सरकारको घोषणा बमोजिम मुलुकको पेट्रोलियम पदार्थको भण्डारण पूर्वाधार निर्माण गर्न प्रस्तावित प्रादेशिक संरचना अनुसार खपतको आधारमा संघीय हिसाबले आवश्यक पर्ने भण्डारण पूर्वाधारका लागि हाल भएका डिपोहरुमा क्षमता विस्तार गर्न जग्गा नपुग हुने भएकोले समितिबाट आ.व. २०७३।७४ को लागि स्वीकृत वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम बमोजिम नयाँ स्थानमा जग्गा खरिद गर्न स्वीकृत बजेट रकमको परिधि भित्र रही निगम व्यवस्थापनले सार्वजनिक बोलपत्र मार्फत जग्गा खरिद सम्बन्धी विनियमावली, २०६४ को परिच्छेद ११ नियम नं. १६० बमोजिम सञ्चालक समितिको पूर्व स्वीकृति लिनुपर्ने व्यवस्था भएकोमा निगम सञ्चालक समितिको २०७३।७।९ को २१२८ औं बैठकको निर्णयानुसार गठित जग्गा छनौट उप समितिले स्थान/क्षेत्र छनौट गरी व्यवस्थापनबाट स्वीकृत स्थानहरुमा जग्गा खरिदका लागि बोलपत्र आह्वान गरी निगमको आर्थिक प्रशासन तथा खरिद सम्बन्धी विनियमावली, २०६४ मा उल्लेख भए बमोजिम निगमको पेट्रोलियम पूर्वाधार निर्माण गर्न प्राविधिक दृष्टिकोणबाट उचित हुने किफायती तथा उपयुक्त जग्गा खरिद र पूर्वाधार निर्माण निगम व्यवस्थापनबाटै गर्ने प्रयोजनको लागि निगमका कार्यकारी निर्देशकलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय भएको
- ❖ सार्वजनिक खरिद ऐनको दफा ४ बमोजिम ३५ दिनको समयावधी राखी बोलपत्रको सूचना प्रकाशित गरेको र निगमको आर्थिक प्रशासन तथा खरिद सम्बन्धी विनियमावली, २०६४ को विनियम ७४ र ७५ बमोजिम टेण्डर डकुमेन्ट स्वीकृत गरेको ।
- ❖ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २५ र निगमको आर्थिक प्रशासन तथा खरिद सम्बन्धी विनियमावली, २०६४ को दफा ८५ बमोजिम बोलपत्र मूल्याङ्कन समितिमा पठाई विनियम ८८ बमोजिम मूल्याङ्कन समितिले स्वीकृतिका लागि कार्यकारी निर्देशक समक्ष पेश भए अनुसार स्वीकृत गरिएको ।
- ❖ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २७ उपदफा ३ एवं निगमको आर्थिक प्रशासन तथा खरिद सम्बन्धी विनियमावली, २०६४ को विनियम ९१ बमोजिम ठेक्का सम्झौता र कार्यादेश प्रदान गरिएको ।
- ❖ नेपाल आयल निगमको आर्थिक वर्ष २०६५।६६ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार भद्रपुर एयरपोर्टमा हवाई इन्धन डिपो निर्माणका लागि आवश्यक जग्गा खरिदका लागि मिति २०६६।०२।१३ मा बोलपत्र आह्वान गरिएको र प्रतिकट्टा ३ लाख ७५ हजारको प्रस्ताव स्वीकृत भई १.१०.१० विगाहा १ करोड १४ लाख ३७ हजारमा खरिद गरिएको विगतको अनुभव समेतलाई आधार देखाइएको ।
- ❖ नेपाल सरकारको आ.व.२०७३।०७४ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमको बूँदा नं ४२ मा उल्लेख भए बमोजिम पेट्रोलियम पदार्थको आपूर्ति नियमित र सहज बनाउन सात

वटै प्रदेशमा पर्ने गरी कम्तीमा ९० दिनको माग धान्न सक्ने गरी भण्डारण क्षमता बृद्धि गरिनेछ, भन्ने व्यवस्था साथै निगम सञ्चालक समितिको मिति २०७३।०६।१८ गतेको २१२७ औं बैठकले निगमको वार्षिक कार्यक्रम तथा विभिन्न स्थानहरूमा भण्डारण क्षमता बृद्धिका लागि जग्गा खरिद गर्न ५ अर्ब २५ करोड बजेट विनियोजन गरेको ।

ख. जग्गा खरिद सम्बन्धमा भए गरेका काम कारवाहीहरू

चितवन :

- ❖ सञ्चालक समितिको मिति २०७३।७।९ को २१२८ औं बैठकको निर्णय अनुसार ९० दिनलाई पुग्ने भण्डारण क्षमता रहेको भण्डारण निर्माण गर्ने कार्यको लागि निगमका निमित्त कार्यकारी निर्देशक सुशिल भट्टराईको संयोजकत्वमा जग्गा छनौट उपसमिति गठन । जग्गा छनौट समितिको पहिलो बैठक २०७३।७।२६ मा वसी पहिलो चरणमा भापा, चितवन र रुपन्देहीमा जग्गा छनौट गर्ने र विगतको अनुभव अनुसार नेपाल सरकारको सहयोगमा पूर्ण रुपमा अधिग्रहण मात्र गरी प्राप्त गर्न सक्ने अवस्था नदेखिएको हुनाले प्रचलित ऐनमा व्यवस्था भए वमोजिम बोलपत्र आव्हान गरी खरिद गर्ने प्रकृया अगाडि वढाउने निर्णय ।
- ❖ दोश्रो बैठक २०७३।८।१५ मा वसी भापा, सर्लाही, चितवन, तनहुँ, रुपन्देही जिल्लाको स्थलगत निरीक्षण गरिएकोले क्रमिक रुपले टेण्डर आव्हान प्रकृया थालनी गर्न उचित हुने साथै चितवन र भैरहवामा टेण्डर आव्हान गर्न खरिद इकाईलाई अनुरोध गर्ने निर्णय । निगम कार्यकारीबाट २०७३।८।२६ मा टेण्डर आव्हान गर्ने स्वीकृति ।
- ❖ मिति २०७३।८।२७ मा गोरखापत्रमा टेण्डर आव्हान ।
- ❖ बुद्धरत्न डंगोल र जयराम थापा रोल्पाको दुई वटा बोलपत्र प्राप्त । बुद्धरत्न डंगोल खोकना ललितपुर ले १७ विघा ११ कठ्ठा ९ धुर को जग्गा प्रति कठ्ठा १७,९५,००० मा कबोल गरेको कठार ९ 'क' को १३ जना जग्गा धनीको । जयराम थापा २४ विघा १० कठ्ठा राप्ती नगरपालिका वडा नं.१ चितवनमा ४५ जना को १५,८५,००० प्रति कठ्ठा कबोल गरेको ।
- ❖ २०७३।१०।६ गते टेण्डर खोली मुल्याङ्कनका लागि पठाइएको ।
- ❖ १०।१८ मा मालपोत कार्यालय चितवनलाई जग्गाको चलन चल्ती तथा सरकारी दररेट बारे सोधनी गरिएको ।
- ❖ सोहि दिन राप्ती न.पा. वडा नं. १ मा रहेको जग्गा खरिदको प्रकृया अगाडि वढाउन सहयोग हुने हुँदा विजुलीको पोल हटाउन विद्युत प्राधिकरणलाई, सडक निर्माण गरि दिन डिभिजन सडक कार्यालय भरतपुरलाई, प्रमाणित ट्रेस नक्सा उपलब्ध गराउन नापी कार्यालयलाई र बाटोमा पर्ने रुखहरू हटाउन वन कार्यालयलाई पत्राचार गरिएको ।
- ❖ १०।१२ मा साविक पिप्ले, हाल राप्ती न.पा. वडा नं. १ मा पर्ने जग्गाको प्रकृति अनुसार सरकारी र चलन चल्तीको मूल्य खुलेको राप्ती न.पा. कार्यालय हर्दी भण्डारा

चितवनका संयुक्त वडा सचिवको पत्र । सरकारी दर रेट र चलन चल्तीको मुल्यमा अत्याधिक अन्तर राखी पत्र पठाइएको ।

- ❖ २०७३।१०।२३ मा अधिवक्ता मुरारी प्रसाद सापकोटा पं.सस १०९९१ वाट जग्गा खरिद सम्बन्धमा कानूनी राय प्राप्त भएको । १०।२४ मा खरिद विज्ञ शाकिल मानन्धरबाट खरिद प्रकृया अगाडि वढाउन राय प्राप्त भएको ।
- ❖ १०।१२ मा शुशिल भट्टराईको संयोजकत्वमा वनेको जग्गा स्थलगत अध्ययन उपसमितिले स्थलगत अध्ययन गरी प्रतिवेदन पेश गरेको । फिल्डमा अध्ययन गर्दा जयराम थापाले प्रस्ताव गरेको जग्गा उपयुक्त देखिएकोले खरिद प्रकृया अगाडि वढाउन सिफारिस गरिएको ।
- ❖ २०७३।१०।२४ को सञ्चालक समितिको २१४१ औं बैठकमा जग्गा खरिद सम्बन्धी प्रस्ताव स्वीकृतिका लागि लगिएकोमा २०७३।७।९ को बैठकको निर्णयानुसार गठित जग्गा छनौट उपसमितिले स्थान छनोट गरी व्यवस्थापनबाट स्वीकृत स्थानहरुमा जग्गा खरिदका लागि बोलपत्र आह्वान गर्न निगमको अर्थिक प्रशासन तथा खरिद सम्बन्धी नियमावली, २०६४, प्रविधिक दृष्टिकोणले उचित हुने किफायती तथा उपयुक्त जग्गा खरिद र पूर्वाधार निर्माण निगम व्यवस्थापन बाटै गर्ने कार्यकारी निर्देशकलाई अधिकार प्रत्यायोजन गरेको
- ❖ २०७३।१०।२६ मा टेण्डर आह्वान समितिबाट टेण्डरदाता श्री जयराम थापाको प्रस्ताव प्रभावग्राही पाइएको, प्रति कट्टा कबोल गरेको १५,८५,००० राप्ती न.पा. हर्दि भण्डारा चितवनको १०।२० को पत्रानुसार सहायक राजमार्ग संग जोडीएको बाटोमा पर्ने जग्गा प्रति कट्टा सरकारी दररेट ३,५०,००० र चलन चल्ती को मूल्य ३०,००,००० प्रति कट्टा पर्ने जानकारीको तुलनामा टेण्डरदाताले कबोल गरेको मुल्य रु १५,८५,०००। मनासिव देखिएकोले निज जयराम थापाको प्रस्ताव न्यूनतम मूल्याङ्कित तथा सारभूत रुपमा प्रभावग्राही पाईएकोले स्वीकृतिका लागि पेश गरेकोमा कार्यकारी निर्देशकबाट स्वीकृत गरी स्वीकृतिको सूचना गोरखापत्रमा २०७३।११।३ मा प्रकाशित ।
- ❖ २०७३।११।१९ जग्गा खरिद विक्री सम्बन्धी सम्झौता भएको तीस दिन भित्रमा निगमलाई जग्गा प्राप्त गरिदिन कार्यादेश प्रदान ।
- ❖ ११।२२ मा मालपोत कार्यालयबाट चितवन जिल्ला साविक पिप्ले गा.वि.स. वडा नं. ६ हाल राप्ती न.पा. वडा नं. १ लोथर स्थित ८६ कित्ता जग्गा कुल क्षेत्रफल २१-६-७.५ जग्गा पास भएको । मिति २०७३।०३।२७ मा २-६-७.५ विगाहा जग्गा निगमको नाममा पास भएको । कूल २३-१२-३.२५ विगाहा जग्गा निगमले खरिद गरेको ।
- ❖ निगमले एक पटक ६४,११,२९,५२८ र अर्को पटक ६,९८,२९,१५६।२६ गरी कूल ७१ करोड ९ लाख ५८ हजार छ सय ८४ भुक्तानी दिइएको देखिन्छ ।

भैरहवा

- ❖ सञ्चालक समितिको मिति २०७३।७।९ को २१२८ औं बैठकको निर्णय अनुसार ९० दिनलाई पुग्ने भण्डारण क्षमता रहेको भण्डारण निर्माण गर्ने कार्यको लागि निगमका नि.कार्यकारी निर्देशक सुशिल भट्टराईको संयोजकत्वमा जग्गा छनौट समिति गठन ।

जग्गा छनौट समितिको पहिलो बैठक २०७३।७।२६ मा वसी पहिलो चरणमा भापा, चितवन र रुपन्देहीमा जग्गा छनौट गर्ने र विगतको अनुभव अनुसार नेपाल सरकारको सहयोगमा पूर्ण रुपमा अधिग्रहण मात्र गरी प्राप्त गर्न सक्ने अवस्था नदेखिएको हुनाले प्रचलित ऐनमा व्यवस्था भए वमोजिम बोलपत्र आव्हान गरी खरिद गर्ने प्रकृया अगाडि बढाउने निर्णय ।

- ❖ दोश्रो बैठक २०७३।८।१५ मा वसी भापा, सर्लाही, चितवन, तनहुँ, रुपन्देही जिल्लाको स्थलगत निरीक्षण गरिएकोले क्रमिक रुपले टेण्डर आव्हान प्रकृया थालनी गर्न उचित हुने साथै चितवन र भैरहवामा टेण्डर आव्हान गर्न खरिद इकाईलाई अनुरोध गर्ने निर्णय । निगम कार्यकारीबाट २०७३।८।२६ मा टेण्डर आव्हान गर्ने स्वीकृति ।
- ❖ २०७३।८।२६ मा टेण्डर आव्हान गर्ने निर्णय, वेहलिया भन्सार ० कि.मी. देखि ५ कि.मी. पछि भैरहवा-परासी बाईपास राजमार्गको १६ कि.मी. भित्र करिव २० विगाह समतल जग्गा टेण्डर आव्हान गर्ने निर्णय । जग्गाको लागि २०७३।८।२९ मा गोरखापत्रमा टेण्डर आव्हान ।
- ❖ हरि प्रसाद पोखरेल र नारायण प्रसाद उपाध्यायको दुई वटा बोलपत्र प्राप्त । हरि प्रसाद पोखरेलले पटखौली, बसन्तपुर, धकधई को ६५ जना जग्गा धनीको २७ विघा १६ कठ्ठा १.७५ धुर को जग्गा प्रति कठ्ठा १०,९३,००० मा कबोल गरेको । नारायण प्रसाद उपाध्यायले छिपागढ, छोटकी रामनगर, धकधई को १२ जनाको २३ विघा ५ कठ्ठा १९.५ धुर जग्गा प्रति कठ्ठा १९,२५,०००। कबोल गरेको ।
- ❖ मिति २०७३।१०।५ मा बोलपत्र खोलिएको ।
- ❖ मिति २०७३।१०।७ मा सरकारी दररेट उपलब्ध गराईदिन निगमबाट मालपोत कार्यालय रुपन्देहीलाई लेखिएको ।
- ❖ २०७३।१०।११ मा मालपोत कार्यालय रुपन्देहीबाट छिपागढ, धकधई वसन्तपुर, सिद्धार्थनगरको न्यूनतम मूल्याङ्कन खुली आएको साथै छिपागढ गा.वि.स., धकधई गा.वि.स., वसन्तपुर गा.वि.स., छोटकी रामनगर गा.वि.स. कार्यालयको सरकारी दररेट र चलनचल्तीको मूल्य सम्बन्धी पत्रहरु संलग्न रहेको ।
- ❖ २०७३।१२।२ मा टेण्डरदाता श्री हरि प्रसाद पोखरेललाई जग्गाको स्थलगत निरीक्षण गर्दा खोलासंग जोडिएको र संगै रहेका कित्ताहरु आवश्यक नभएको र उक्त कित्ताहरुको सट्टामा प्रस्तावित जग्गाको पूर्व उत्तर तर्फ थप जग्गा उपलब्ध गराउन सक्ने वा नसक्ने साथै प्रस्तावित जग्गा प्रवेशका लागि राजमार्गमै सटेको कित्ताहरुबाट बाटो व्यवस्था गर्ने गरी कबोल गरेको मूल्यमा कुनै फेरवदर नहुने गरी पेश गर्न पत्राचार गरिएको ।
- ❖ १२।२५ मा टेण्डरदाता हरि प्रसाद पोखरेलले मिति २०७३।१२।२ को पत्रानुसार संशोधित कित्ता जग्गाहरु उपलब्ध गराउन सक्ने भनि १२५ सि.नं. रहेको २७-१६-१.७५ को जग्गाको विवरण पेश गरेको ।
- ❖ अधिवक्ता चन्द्र प्रसाद गुरागाई प्र.स.स. १४७९१ ले बोलपत्रसाथ पेश भएको र संशोधित जग्गाहरु खरिद गर्न कुनै बाधा नपर्ने राय पेश गरेको । खरिद विज्ञ शकिल मानन्धरले दुई वटा टेण्डर प्राप्त भएकोमा प्रचलित ऐन नियम अनुसारको प्रकृया

वमोजिम पाइएकोले बोलपत्र स्वीकृत गरी खरिद प्रकृया अगाडि वढाउन सकिने राय पेश गरेको ।

- ❖ २०७३।१।२२ मा स्थलगत अध्ययन उपसमितिले २०७३।१।५ देखि स्थलगत अध्ययन गरेको जग्गाको स्थलगत अध्ययन प्रतिवेदन पेश गरेको । हरिप्रसाद पोखरेलले प्रस्ताव गर्नुभएको र निगमको १२।२ को पत्रानुसार खोला पट्टीको जग्गाको सट्टा अर्को जग्गा उपलब्ध गराउन जानकारी गराईए अनुसार संशोधन गरी प्रस्ताव पेश गरेकोले व्यवसायिक दृष्टिकोणले उपयुक्त देखिएको प्रस्तावित जग्गाको विचमा ६ विगाह सार्वजनिक जग्गा पनि रहेको, भविष्यमा खोलाको कारण केही प्राविधिक सतर्कता अपनाउनु पर्ने देखिएतापनि आर्थिक हिसावले सस्तो दर उल्लेख गरेकाले टेण्डरको विस्तृत मुल्याङ्कनबाट उपयुक्त देखिएमा उल्लेख गरेको जग्गानै खरिद गर्न उपयुक्त हुने देखिएको प्रतिवेदन पेश भएको ।
- ❖ २०७३।१।२८ मा टेण्डर मुल्याङ्कन कमिटीबाट हरिप्रसाद पोखरेलले प्रस्ताव गरेको २७-१६-१.७५ विगाह जग्गा विचमा पर्ने ६ विगाहा सरकारी प्रति जग्गा निगमले पूर्ण रुपमा भोगचलन गर्न सम्बन्धित निकायबाट बाधा विरोध नहुने कानूनी र व्यवहारिक सुनिश्चितता भएको पत्र प्राप्त भएपछि मात्र निगमको नाउमा निगमले खरिद गर्न प्रस्ताव गरेमा जग्गा रजिष्ट्रेशन पास गर्ने गरी प्रकृया अगाडी वढाउन उचित हुने व्यहोरा सिफरिस गरी स्वीकृत भएको ।
- ❖ १२।२९ मा Letter of intent जारी भएको ।
- ❖ २०७४।१।६ मा खरिद तथा लागत कमिटी बाट Letter of Acceptance जारी गर्न र सम्झौता गर्न स्वीकृति ।
- ❖ २०७४।१।१४ मा कबोल गरेको २७-१६-१.७५ विगाहा जग्गा प्रतिकट्टा १०,९३,००० ले हुने कुल ६०,७८,०३,३६७।५० मा जग्गा खरिद विक्री सम्बन्धी सम्झौता ।
- ❖ २०७४।१।१३ मा सार्वजनिक जग्गा भोगचलनको स्वीकृतिका लागि निगमबाट मालपोत कार्यालय रुपन्देहीलाई पत्राचार गरिएको ।
- ❖ २०७४।३।२८ मा मालपोत कार्यालय भैरहवाबाट १४-७-७.१ विगाहा जग्गा रजिष्ट्रेशन पारित भएको । निगमबाट ३३० मा बोलपत्रदातालाई हाल २९ करोड भुक्तानी दिन स्वीकृत भएको ।

भाषा :

- ❖ सञ्चालक समितिको मिति २०७३।७।९ को २१२८ औं बैठकको निर्णय अनुसार ९० दिनलाई पुग्ने भण्डारण क्षमता रहेको भण्डारण निर्माण गर्ने कार्यको लागि निगमका नि. कार्यकारी निर्देशक सुशिल भट्टराईको संयोजकत्वमा जग्गा छनौट समिति गठन । जग्गा छनौट समितिको पहिलो बैठक २०७३।७।२६ मा वसी पहिलो बैठकबाट नै भाषा, चितवन र रुपन्देहीमा जग्गा छनौट गर्ने र विगतको अनुभव अनुसार नेपाल सरकारको सहयोगमा पूर्ण रुपमा अधिग्रहण मात्र गरी प्राप्त गर्न सक्ने अवस्था नदेखिएको हुनाले प्रचलित ऐनमा व्यवस्था भए वमोजिम बोलपत्र आव्हान गरी खरिद गर्ने प्रकृया अगाडि वढाउने निर्णय ।

- ❖ जग्गा छनौट समितिको २०७४।८।५ को दोश्रो बैठकले निगमसँग चारआलीमा पाँच विगाह जग्गा भएकोले सोही जग्गासंग सटेको नपुग हुने करिव १५ विगाह जग्गा थप गर्न सकेमा उपयुक्त हुने देखिएको तर त्यस इलाकामा वाक्लो वस्ती विकास भै धेरै घरहरु बनिसकेकोले जग्गा खरिदको लागि उपलब्ध हुन सक्ने/नसक्ने वुझी थप अध्ययन गर्न जरुरी देखिएको छ, भनिएको ।
- ❖ दोश्रो बैठक २०७३।८।१५ मा वसी भापा, सर्लाही, चितवन, तनहुँ, रुपन्देही जिल्लाको स्थलगत निरिक्षण गरिएकोले क्रमिक रुपले टेण्डर आव्हान प्रकृया थालनी गर्न खरिद इकाईलाई अनुरोध गर्ने निर्णय । निगम कार्यकारीबाट २०७३।९।४ मा टेण्डर आव्हान गर्ने स्वीकृति ।
- ❖ २०७३।९।५ मा करिव २० विगाह जग्गाको लागि बोलपत्र प्रकाशित भएको । सो भन्दा अघि ९।४ मा खरिद ईकाईबाट पेश भएको मेमोमा उल्लेखित हालको परिस्थितिमा नेपाल सरकारबाट अधिग्रहण गरी निगमलाई उपलब्ध हुनसक्ने अवस्था नदेखिएको, टेण्डर माध्यमबाट नै खरिद गर्नुपर्ने, चलन चल्तीको दररेट स्थानीय जग्गा मूल्याङ्कन कमिटिबाट प्राप्त गर्न टेण्डर दर्ता नभईकन सम्भव नहुने, हाललाई अनुमानित लागत इष्टिमेट प्रति कट्टा वा प्रति विगाह किटान गर्न सक्ने अवस्था नभएको, जग्गा खरिद गर्न स्वीकृत बजेट रकम रु ८५ करोडलाई नै लागत अनुमान कायम गरी बोलपत्रको सूचना प्रकाशन गर्न कार्यकारी निर्देशक बाट स्वीकृति प्रदान भएको ।
- ❖ २०७३।१०।११ गते बोलपत्र खोलिएको । तीन वटा बोलपत्र पेश भएकोमा टेण्डरदाता कमल फैजु होक्से-४ काभ्रेपलाञ्चोकले धुलावारीको २२ विघा १० कट्टा ७ धुर (२२-१०-७) प्रतिकट्टा रु ८,९०,००० मा प्रस्ताव गरेको, टेण्डरदाता हरि अधिकारी श्यामपाटी-२ काभ्रेपलाञ्चोकले २१-२-५ प्रतिकट्टा रु. १६,३०,००० मा पेश गरेको, टेण्डरदाता निरज कुमार थपलिया फलाटे-४, काभ्रेले २२-७-१० को प्रतिकट्टा १३,५१,००० मा कबोल गरेको । कमल फैजुले दुवागढी गा.वि.स. वडा नं. ६ र ९ का ५ जना जग्गाधनीको जम्मा ६ कित्ता जग्गा प्रस्ताव गरेको । टेण्डरदाता हरि अधिकारीले दुवागढी गा.वि.स. वडा नं. ९ को ७ जना जग्गाधनीको १० कित्ता जग्गा प्रस्ताव गरेको, निरोज कुमार थपलियाले दुवागढी गा.वि.स. वडा नं. ३ को १७ जना जग्गाधनीको २० कित्ता जग्गा कबोल गरेको ।
- ❖ २०७३।१२।१२ मा मालपोत कार्यालय चन्द्रगढी भापालाई दुवागढी गा.वि.स. वडा नं. ३ र ९ को जग्गाको सरकारी दररेट र चलन चल्तीको दररेट उपलब्ध गाराउन पत्राचार । १२।२८ मा मेची न.पा. १३, १४ संयुक्त वडा कार्यालय सचिवबाट दुवागढी वडा नं. ९ मा ग्रावेल बाटोले जोडिएको जग्गा सरकारी मूल्याङ्कन १ लाख प्रतिकट्टा र चलनचल्तीको १० लाख प्रतिकट्टा, शाखा बाटो जोडिएको सरकारी मूल्याङ्कन प्रति कट्टा ५० हजार र चलन चल्ती ७ लाख भनी लेखिएको । त्यस्तै दुवागढी वडा नं. ३ मा मेची राजमार्गसंग जोडिएको जग्गाको सरकारी मूल्याङ्कन ५ लाख र चलन चल्तीको मूल्या ३५ लाख प्रतिकट्टा, शाखा बाटो जोडिएको घडेरी योग्य सरकारी मूल्याङ्कन २

लाख र चलन चल्तीको २५ लाख प्रतिकट्टा र खेतियोग्य जग्गा सरकारी मुल्याङ्कन ७५ हजार र चलन चल्ती १८ लाख प्रति कट्टा पर्ने भनी सिफारिस गरिएको ।

- ❖ अधिवक्ता चन्द्रप्रसाद गुरागाँई समक्ष कानूनी रायका लागि पेश । वोलपत्रदाता कमल फैजले पेश गरेको जग्गा हटिया खोलाले दुई तर्फ विभाजन गरेको, खोलाको पूर्व पट्टी र पश्चिम पट्टीको पानीको सतह भन्दा ३ फिट अग्लो अवस्थितिको जग्गाको प्रस्ताव गरेको स्थलगत अध्ययनबाट पाइएको हुँदा प्रस्ताव रद्द गरी वोलपत्रमा समावेश नगरेको भन्नेमा अधिवक्ताले टेण्डरमा उल्लेखित शर्त विपरित वोलपत्र प्रस्ताव रद्द गरी मुल्याङ्कनमा समावेश नगर्ने गरी भएको निर्णय कानून सम्मत रहेको कानूनी राय पेश गरेको ।
- ❖ खरिद विज्ञ शकिल मानन्धरले कमल फैजुको प्रस्ताव मुल्याङ्कनमा समावेश नभई रद्द नै गर्नुपर्ने र बाँकी दुई प्रस्ताव मध्ये न्यूनतम कबोल गर्ने श्री निरोज कुमार थपलियाको प्रस्ताव सारभूत रुपमा प्रभावग्राही पाइएकोले स्वीकृत गरी खरिद प्रकृया अगाडि बढाउन राय दिएको ।
- ❖ मिति २०७४।१।३ मा स्थलगत उपसमितिले प्रस्तावित जग्गाहरुको स्थलगत अवलोकन गरी प्रतिवेदन पेश गरेको । स्थलगत अवलोकनबाट निरोज कुमार थपलियाले प्रस्ताव गरेको जग्गा व्यवहारिक एवं प्राविधिक दुवै हिसावले उपयुक्त पाइएकोले जग्गा खरिद गर्न उचित हुने प्रतिवेदन पेश भएको ।
- ❖ टेण्डर मूल्याङ्कन कमिटीबाट २०७४।१।७ मा निरोज कुमार थपलियाको टेण्डर स्वीकृत हुनुपर्ने भनि पेश गरिएको । २४-१-१० विगाहा जग्गाको प्रतिकट्टा १३,५१,००० का दरले ६५,०५,०६,५०० को मूल्याङ्कन प्रस्ताव स्वीकृतिका लागि पेश भएको ।
- ❖ २०७४।२।५ मा २० कित्ता जग्गा निगमको नाममा पारित । सोही दिन २३।३।१३ विगाह जग्गा पारित गरेकोले भुक्तानी पाउन निवेदन । ५% धरौटी कट्टा गरि ५९,५०,७१,५९२।५० भुक्तानी दिने गरी सदर ।

सर्लाही :

- ❖ जग्गा छनौट उपसमितिको मिति २०७३।८।१५ गते वसेको दोस्रो बैठकले सर्लाही वा धनुषा वा महोत्तरी जिल्लामा भण्डारणको लागि जग्गा खरिद गर्न प्रकृयागत कार्य निगमको खरिद ईकाईबाट नियमानुसार टेण्डर आह्वान गर्ने प्रकृया अगाडि बढाउने निर्णय ।
- ❖ मिति २०७३।९।१० मा सर्लाही जिल्लामा ४-५ विगाह जग्गा खरिद गर्न सञ्चालन समितिले १० करोड बजेट छुट्याएकोमा कम्तीमा १०-१५ विगाह आवश्यक पर्ने हुँदा कुल जग्गा खरिद गर्न छुट्याएको रकममा नवढ्नेगरी तीस करोड अनुमानित लागत कायम गरी वोलपत्र आह्वान गर्न खरिद तथा लागत कमिटीबाट पेश भएअनुसार कार्यकारी निर्देशकबाट स्वीकृत ।
- ❖ मिति २०७३।९।१९ गते वोलपत्र आह्वानको सूचना प्रकाशित भएको ।
- ❖ मिति २०७३।१०।२५ गते खोलिएको वोलपत्रमा काजी गुरुङ्ग दारेचोक गा.वि.स. वडा नं. ३ समेतले सर्लाही हरिवन न.पा. वडा नं. ११ को जग्गा प्रतिकट्टा १५,९५,००० मा

कबोल गरेको, जयराम थापाले २१८ कट्टा जग्गा प्रतिकट्टा ९,९५,००० मा कबोल गरेको, विनोद भण्डारीले प्रतिकट्टा ९,६९,००० मा ३११।८७५ कट्टा जग्गा प्रस्ताव गरेको देखिएको ।

- ❖ विनोद भण्डारी का.म.न.पा. वडा नं. ३१ असनले नेत्रगञ्ज हरिपुर ९ (ख) को ४९ जना जग्गाधनीको ५५ कित्ता १५-१२-१४ क्षेत्रफलको प्रस्ताव पेश गरेको । जयराम थापा सखी ५, रोल्पा ले २४ जना जग्गा धनीको सर्लाही कमैया ६ को ४४ कित्ता ८-८-१३ क्षेत्रफलको प्रस्ताव पेश गरेको । काजी गुरुङ्ग चितवनले सर्लाही हरिवन ११. ३ (घ) को १३ जना जग्गाधनीको २१ कित्ता जग्गाको ११-६-१६.५ क्षेत्रफलको जग्गा प्रस्ताव पेश गरेको ।
- ❖ २०७३।११।११ को पत्रद्वारा निगमबाट मालपोत कार्यालय मंगलवा सर्लाहीलाई जग्गाको चलन चल्तीको तथा सरकारी दररेट उपलब्ध गराउन पत्राचार भएको ।
- ❖ २०७३।११।२४ मा गा.वि.स. कार्यालय नेत्रगञ्ज सर्लाहीबाट गा.वि.स सचिव गोपाल बहादुर थापाले गा.वि.स. अध्यक्षको छाप र हस्ताक्षरबाट साविक हरिपुर ९(ख) हाल नेत्रगञ्ज-९ को सरकारी दररेट ३३,००० प्रतिकट्टा र चलन चल्तीको दररेट १८लाख १० हजार भनि पत्र निगमलाई पठाइएको ।
- ❖ अधिवक्ता चन्द्रप्रसाद गुरागाई प्र.स.सं १४७९१ ले तिरो तिरेको रसिद नभएको कारणले मात्र टेण्डर सम्बन्धी प्रक्रिया अगाडी बढाउन कानूनी रुपमा कुनै बाधा नपर्ने राय प्रदान गरेको । खरिद विज्ञ शकिल मानन्धरले बोलपत्र प्रकृयागत रुपमा नै पाईएकोले किफायती बोलपत्र स्वीकृत गरी खरिद प्रकृया अगाडि बढाउन सकिने राय पेश गरेका ।
- ❖ बाटो चौडा गर्न वन विभाग सर्लाही, आवश्यक सहयोगको लागि नेत्रगञ्ज गा.वि.स., वन उपभोक्ता समुहलाई सहयोग मागिएको र सहयोगको प्रतिवद्धता संलग्न गरिएको ।
- ❖ टेण्डरमा प्रस्ताव गरेको जग्गाहरुको स्थलगत अध्ययन उपसमितिले मिति २०७३।१२।२ मा पेश गरेको प्रतिवेदनमा बोलपत्रदाता श्री विनोद भण्डारीले पेश गर्नुभएको नेत्रगञ्ज ९(ख) को १५-१२-१४ को जग्गा व्यवसायिक हिसावमा उपयुक्त नै देखिन्छ भनि प्रतिवेदन दिइएको ।
- ❖ टेण्डर मूल्याङ्कन कमिटीले टेण्डरदाता श्री विनोद भण्डारीले पेश गरेको प्रस्ताव हाल नेत्रगञ्ज गा.वि.स. वडा नं. ९ अवस्थित ४९ जना जग्गा धनीको ५५ कित्ता जग्गा करिव १५-१२-१४ क्षेत्रफलको प्रतिकट्टा ९,६९,००० दरको जग्गा प्रभावग्राही भएको र सम्बन्धित स्थानीय तहबाट प्राप्त चलनचल्तीको मूल्य प्रतिकट्टा १८ लाख १० हजार को तुलनामा मनासिव देखिएकोले कुल ३०,०५,०४,७०० तीस करोड पाँच लाख चार हजार सात सयको बोलपत्र स्वीकृतिका लागि पेश भएकोमा कार्यकारी निर्देशकबाट स्वीकृत भएको ।
- ❖ २०७३।१२।१३ मा दुवै पक्ष विच जग्गा खरिद गर्ने बारे सम्झौता भएको ।
- ❖ २०७३।१२।१७ मा मालपोत कार्यालयबाट १४-५-८ विगाह क्षेत्रफलको रजिष्ट्रेशन पारित भएको ।

- ❖ २०७३।१२।२१ मा १४-५-८ विगाह क्षेत्रफलको ५% धरौटी कट्टागरी हुन आउने बाँकी रकम २६,०५,५५,९३० भुक्तानी दिने स्वीकृति भएको । २०७४।३।१६ मा थप १-१-६ विगाह जग्गा पारित भएकोले थप १,९४,४५,८३५ भुक्तानी दिन ०७३।३।१९ मा स्वीकृत भएको ।

ग. कागजात अध्ययन पश्चात निगमका पदाधिकारीहरूसँग भएको छलफल

१. भापा, सर्लाही, चितवन, भैरहवा लगायतका ठाउँमा जग्गा खरिद प्रकृया अघि बढीसके पछि मात्र सरकारलाई सरकारी जग्गा प्राप्त गर्न पत्र लेखी पठाइएको छ । शुरुमा नै सरकारी जग्गा प्राप्त गर्ने प्रकृया के कारणले अघि बढ्न सकेन ? सञ्चालक समितिको मिति २०७३/०७/०९ को बैठकले ४ सदस्यीय जग्गा छनौट उपसमितिको गठन गर्‍यो (६ वटा TOR समेत दियो) । उपसमितिको TOR नं. ४ मा जग्गा अधिग्रहण गर्न एवं मुआब्जा वितरण गर्न सहज हुनुपर्ने भएकोमा सिधै टेण्डर गरेर जग्गा खरिद गर्ने गर्ने प्रकृया अघि बढाउनुको मनासय के हो ? विगतमा निगमले हाल जग्गा खरिद गरेको लोकेशन/क्षेत्रमा सरकारको पहलमा जग्गा प्राप्त गर्न के कस्ता पहल गरेको थियो ?
- ❖ भापा, सर्लाही, चितवन, भैरहवा लगायतका ठाउँमा जग्गा खरिद प्रकृया अघि बढाउनुभन्दा पहिले निगमले सरकारी जग्गाको खोजी सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयका कर्मचारीहरु समेतको सहयोगमा गरेको तर कतै जंगल भएको, कतै बस्ती विस्तार भएको, कतै लिङ्ग रोड नभएको, कतै निगमलाई आवश्यकभन्दा कम क्षेत्रफल भएको कतै चाहिँ मुख्य राजमार्ग भन्दा टाढा रहेको जग्गाहरु भेटिएको । चाँडोभन्दा चाँडो जग्गा खरिद गर्नुपर्ने अवस्था भएको हुनाले टेण्डर मार्फत जग्गा खरिद गर्ने निष्कर्षमा पुगेको ।
- ❖ जग्गा खरिद प्रकृया अघि बढीसकेका ठाउँको निम्ति नभई अन्य ठाउँमा जग्गा खरिद गर्नको लागि सरकारी जग्गाको खोजी गर्ने प्रकृया अघि बढाइएको ।
२. सञ्चालक समितिले नै जग्गाको अधिकतम मूल्य र मापदण्ड तोकेर टेण्डर आह्वान गर्ने कार्य किन हुन सकेन ?
- ❖ सञ्चालक समितिको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा कुन ठाउँमा ? कति मूल्यको ? कति परिणामको जग्गा किन्ने भन्ने निर्णय बमोजिम नै निगमले जग्गा खरिद गरेको ।
३. जग्गा खरिद सम्बन्धी निर्णय सञ्चालक समितिले नगरेर किन उपसमिति, व्यवस्थापनबाट गर्ने गरी अधिकार प्रत्यायोजन गरेको ? टेण्डरको स्वीकृति सञ्चालक समितिबाट किन हुन सकेन ?
- ❖ सञ्चालक समितिले नीतिगत निर्णयहरु गर्ने, सञ्चालक समितिमा रहनेहरु कार्यकारी काम गर्न नसक्ने, Technical manpower सञ्चालक समितिमा नरहने भएकाले कार्यकारी कामहरु गर्न उपसमिति गठन गरेर, व्यवस्थापन र कार्यकारी निर्देशक मार्फत गर्न उचित देखेर अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको ।
- ❖ हाल खरिद गरिएका जग्गाहरुको टेण्डर स्वीकृतिको लागि सञ्चालक समितिलाई मौखिक रुपमा अनुरोध गरिएको, सार्वजनिक खरिद ऐन नियमको सम्पूर्ण प्रकृयाहरु

पूरा गरी जग्गा खरिद प्रकृया अधि बढेको समेत जानकारी भएको अवस्थामा सरसल्लाह गरेर आवश्यक अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको ।

४. जग्गा छनौट उपसमितिको पहिलो बैठकले न्यूनतम ५ विगाह र अधिकतम २०-२५ विगाह जग्गा खरिद गर्ने निर्णय भई सोही अनुसार जग्गा खरिद भएको छ । सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत क्षेत्रफलभन्दा बढी क्षेत्रफलका जग्गा खरिद गर्नु पर्नाका कारण के होला ?

स्थान	सञ्चालक समितिले स्वीकृत गरेको क्षेत्रफल	खरिदको लागि कबोल गरिएको क्षेत्रफल
भापा	१५-२० विगाह	२४-१-१० विगाह
सर्लाही	४-५ विगाह	१५-१२-१४ विगाह
चितवन	२० विगाह,	२४-९-२.४७ विगाह
भैरहवा	१५ विगाह	२७-१६-१.७५ विगाह

❖ अन्तरराष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूपको भण्डारण स्थाल निर्माण गर्न धेरै जग्गा आवश्यक पर्ने, भविष्यलाई समेत मध्यनजर गरी आवश्यक मात्रामा जग्गा खरिद गरिएको ।

५. जग्गा छनौट उपसमितिको दोस्रो बैठकले चितवन र भैरहवामा जग्गा खरिद गर्न निगमको खरिद इकाईबाट कार्यकारी निर्देशकको स्वीकृति लिई खरिद प्रकृया अधि बढाउने निर्णय गरेको छ । सोही अनुरूप बोलपत्र आह्वान भएको छ । तर भापाको जग्गाको सम्बन्धमा स्पष्ट निर्णय नभएको र सर्लाहीमा थप अध्ययन गर्नुपर्ने निर्णय भएको अवस्थामा खरिद इकाई र खरिद तथा लागत इकाई कमिटीको टिप्पणी आदेश स्वीकृत पश्चात बोलपत्र आह्वान गरिएको किन होला ?

❖ निगमको स्वीकृति भएर नै टेण्डर आह्वान भएको छ ।

६. जग्गा धनीले NOC लाई जग्गा विक्री गर्न दिएको मञ्जुरीनामा वा बोलपत्र पेश गर्ने व्यक्तिको नाममा दिएको अधिकृत वारेसनामा संलग्न छैन । अधिकृत वारेसनामा नभई कसरी जग्गा खरिद गरियो ?

❖ टेण्डर गर्नेले जग्गा धनीको मञ्जुरीनामा पेश गरेका थिए । अधिकृत वारेसनामाको वारेमा जानकारी भएन ।

७. जग्गा उपलब्ध गराउने व्यक्ति र NOC बिचको सम्झौता बमोजिम जग्गा उपलब्ध गराउने (तेस्रो व्यक्ति) लाई भुक्तानीको ५ % रकम तत्काललाई बाँकी राखेर भुक्तानी गर्दा जग्गा धनीले जग्गा विक्री वापतको रकम भुक्तानी पाए ?

❖ सार्वजनिक खरिद ऐन/नियमावली बमोजिम टेण्डर गर्नेलाई नै ल NOC ले भुक्तानी दिएको ।

८. जग्गा खरिद गर्दा लागत अनुमान स्वीकृत गरेको छ कि छैन ? गर्नु पर्ने हो कि होइन ?

❖ सञ्चालक समितिले स्वीकृत गरेको बजेटलाई नै लागत अनुमान मानी कार्यकारी निर्देशकबाट लागत अनुमान स्वीकृत गराई जग्गा खरिद प्रकृया अधि बढाइएको ।

९. टेण्डर आह्वान गर्दा जग्गाको अधिकतम मूल्य र गुणस्तर नखुलाएको अवस्था छ, खुलाउनु पर्ने वा नपर्ने ? सम्बन्धित क्षेत्रमा जग्गा नै नभएकाहरु (तेस्रो पक्ष) समेतबाट जग्गा प्राप्त गर्ने गरी टेण्डर आह्वान गर्न मिल्ने हो वा होइन ?

- ❖ जग्गाको टेण्डर गर्दा मूल्य राख्ने प्रचलन नरहेको । टेण्डर गर्ने सूचना निकाल्ने Expert को सरसल्लाह अनुसार नै कानुन बमोजिम नै टेण्डर आह्वान भएको ।
- १०. कम गुणस्तरको सस्तो जग्गालाई किन धेरै महंगो पर्ने गरी NOC ले जग्गा खरिद गरेको ? स्थानीय तहका प्रतिनिधि, त्यस ठाउँका मानिसहरूसँग किन चलनचल्तीको मूल्यको बारेमा सोधपुछ भएन ?
- ❖ स्थलगत अध्ययन गरेर Technical committee ले दिएको Report बमोजिम उपयुक्त जग्गाहरु खरिद गरिएको । टेण्डर गर्नेमध्येबाट औचित्यपूर्ण र सबैभन्दा कम मूल्य प्रस्ताव गर्नेबाट जग्गा खरिद गरिएको । सम्बन्धित क्षेत्रको स्थानीय तहबाट चलनचल्तीको दर मागिएको र प्राप्त चलनचल्तीको मूल्यभित्र रही जग्गा खरिद गरेको । खरिद प्रकृया अघि बढीसकेपछि स्थानीय व्यक्तिहरूसँग गएर सोधपुछ गर्न नमिल्ने अवस्था ।
- ११. सबै ठाउँमा एकैचोटी टेण्डर किन गरिएन ? दुईवटा मात्र टेण्डर परेको खण्डमा रद्द गरी फेरि टेण्डर गर्नुपर्ने हैन ?
- ❖ कामको चाप एकैचोटि पर्ने भएकोले एकैचोटी नगरेर अघिपछि गरिएको । दुई वटा मात्र परे पनि सारभूत रुपमा प्रभावकारी टेण्डर भएको हुनाले नियम अनुसार दुई वटामध्ये एउटालाई छनौट गरिएको ।
- १२. जग्गा प्राप्त ऐन, २०३४ को प्रावधान बमोजिम जग्गा खरिद किन गरिएन ?
- ❖ गर्दा राम्रो तर बाध्यकारी होइन । - कानून उपसचिव, आपूर्ति मन्त्रालय
- १३. भैरहवामा किनेको जग्गाको विषयमा धेरै प्रश्न उठेको छ, पहिले खोला बगेको भन्ने कुरा आएको छ । खोलादेखि जग्गा कतिको दुरीमा रहेको छ ?
- ❖ निगमको प्राविधिक कमिटिले स्थलगत अध्ययन गरी उपयुक्त ठानेको जग्गा खरिद गरिएको हो । खोलाको किनारदेखि कतै २० मिटर कतै ५० मिटरको दुरीमा रहेको होला । त्योभन्दा कम वा बढी पनि हुनसक्छ ।

घ. सरकारी जग्गा वा जग्गा प्राप्तिका लागि भएका प्रयाशहरु

- ❖ नेपाल आयल निगमले २०७३।१२।१८ मा आपूर्ति मन्त्रालयलाई पत्र लेखी काठमाण्डौ उपत्यका, धादिङ नुवाकोट क्षेत्र, चितवन, भापा, बाँके, दाङ, रुकुम, रोल्पा, अछाम, सिन्धुली लगायतका स्थानका लागि पेट्रोलियम भण्डारणका लागि आवश्यक सरकारी जग्गा उपलब्ध गराई दिन अनुरोध गरेको । सोही अनुसार आपूर्ति मन्त्रालयले २०७४।१।५ मा सचिवस्तरीय निर्णय गरी भूमि सुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालयलाई निगमको पत्रद्वारा माग भए अनुसार नै सरकारी ऐलानी पर्ति जग्गा उपलब्ध गराई दिन अनुरोध गरिएको । २०७३।२।२ मा २०७३।१।५ को पत्रानुसार कुनैपनि जवाफ नआएको भनि भूमि सुधार मन्त्रालयलाई आपूर्ति मन्त्रालयबाट ताकेता गरिएको । त्यस पछि भूमि सुधार मन्त्रालयले २०७३।२।४ मा आपूर्ति मन्त्रालयको पत्र संलग्न राखी भूमि सुधार तथा व्यवस्थापन विभागलाई पठाएको । आपूर्ति मन्त्रालय बाट २०७३।२।१२ मा भूमि सुधार तथा व्यवस्थापन विभागलाई पत्राचार गरेको । मिति २०७३।२।२२ मा भूमि सुधार तथा व्यवस्थापन विभागले ललितपुर, नुवाकोट, चितवन, भापा,

मकवानपुर, इलाम, बाँके, दाङ, रुकुम, अछाम, सिन्धुली जिल्ला मालपोत कार्यालयलाई विवरण पठाउनु हुन भनि आपूर्ति मन्त्रालय र भूमिसुधार मन्त्रालयको पत्र संलग्न गरी पत्राचार गरेको । आपूर्ति मन्त्रालयले पुनः २०७४।४।२ मा भूमि सुधार मन्त्रालयलाई सरकारी, ऐलानी तथा पर्ति जग्गा उपलब्ध गराउने बारे कुनै जानकारी नआएको भनि ताकेता गरिएको । २०७४।४।६ मा आपूर्ति मन्त्रालयले नेपाल ट्रष्टको कार्यालयलाई ट्रष्टको नाममा रहेको जग्गा भण्डारण गृह निर्माणको लागि उपयुक्त हुने वा नहुने अध्ययनका लागि जिल्लागत रुपमा क्षेत्रफल खोली उपलब्ध गराई दिन अनुरोध गरेको । मिति २०७४।४।९ मा ट्रष्टको कार्यालय बाट जिल्लागत र क्षेत्रफल खोली विवरण आपूर्ति मन्त्रालयमा उपलब्ध गराएको । २०७४।४।९ मा भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन मन्त्रालयबाट आपूर्ति मन्त्रालयलाई सरकारी जग्गा दर्ता तथा लिजमा उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्यनीति (२०७१) संशोधन सहितको प्रकृया पूरा गरी कारवाही अगाडि बढाउन सचिवज्यूको आदेशानुसार भनि उक्त कार्यनीतिको प्रतिलिपि पठाइएको ।

४. स्थलगत अध्ययन

क. स्थलगत अवलोकन निरिक्षण भ्रमण बाट देखिएका विषयहरु

भापा

- ❖ भापामा खरिद गरिएको जग्गा पूर्व पश्चिम राजमार्गको १.२ कि.मी दूरीमा र मेची राजमार्गबाट पूर्वमा अवस्थित छ
- ❖ जग्गा धनीले न्यूनतम ३ लाख देखी अधिकतम ५ लाख ५० हजार सम्म पाएको भन्ने जानकारी भएको ।
- ❖ चलन चल्तीको मूल्य राजमार्गसंग जोडिएको जग्गाको ५ लाख र अन्य जग्गाको ३ लाखको तुलनामा जग्गाधनीले अत्याधिक मूल्य प्राप्त गरेको साथै निगमले चलन चल्तीको मूल्य भन्दा चारगुणा बढी मुल्यमा खरिद गरेको भन्ने मेची नगरपालिका प्रमुख तथा सोही वडाका वडाअध्यक्षको भनाई रहेको ।
- ❖ मालपोत कार्यालय भापाका अनुसार नेपाल आयल निगमले खरिद गरेको जग्गा मध्ये मेची राजमार्गसंग जोडिएको जग्गाको सरकारी मूल्य रु ५ लाख प्रति कठ्ठा र अन्य जग्गाको रु ३३ हजार प्रति कठ्ठा रहेको । वडा कार्यालयले भने चलन चल्तीको मूल्य १८ लाख मूल्याङ्कन पेश गरेको । निगमले प्रति कठ्ठा १३ लाख ५१ हजारमा खरिद गरेको ।
- ❖ पूर्वपश्चिम रेलमार्गको लागी प्रस्तावित मार्गको केही भागमा निगमले खरिद गरेको जग्गा परेकोले पछि रेलमार्ग निर्माण हुँदा अधिग्रहणमा पर्न सक्ने र भौतिक संरचना निर्माणमा बाधा उत्पन्न हुन सक्ने देखिन्छ ।
- ❖ जिल्ला नापी कार्यालय, भापाका अनुसार जग्गा कारोवार गर्दाको समयमा नापी नगरिएको हुँदा वास्तविक क्षेत्रफल निगमले खरिद गरेको क्षेत्रफल भन्दा कमी हुन सक्ने सम्भावना रहेको छ ।

- ❖ आयल निगमको शाखा कार्यालय पछाडिको जग्गा देखि मिलाएर जग्गा खरिद गरिएको भए राम्रो हुन्थ्यो भन्ने भनाई आएको ।
- ❖ खरिद भएको जग्गा नजिक मानव वस्ती विकास हुँदै गरेको ।
- ❖ एकै दिनमा सम्पूर्ण जग्गा रजिष्ट्रेशन पास गरिएको ।

सर्लाही

- ❖ जंगल संगै जोडिएको हाईवे देखि २ कि.मी. टाढाको यू आकारको जग्गा ।
- ❖ जग्गा धनीले न्यूनतम २ लाख ७५ हजार देखी अधिकतम ३ लाख २५ हजार सम्म पाएको भन्ने जानकारी भएको । कोहीले ५ लाख ५० हजार सम्म पाएको भन्ने टोली समक्ष भनाई राखेको ।
- ❖ मालपोत कार्यालय सर्लाही अनुसार निगमले खरिद गरेको जग्गाको सरकारी मुल्यांकन ३३ हजार प्रति कठ्ठा रहेको । चलन चल्तीको मूल्य १ लाख ३५ हजार प्रति कठ्ठा रहेको र आफुले २० दिन अगाडि मात्र सोही दरमा ३ कठ्ठा विक्रि गरेको भनि स्थानीय जग्गा धनी अशोक सिंहको भनाई रहेकोले जग्गाधनीले बढी मूल्य प्राप्त गरेको साथै निगमले चलन चल्तीको मूल्य भन्दा धेरै गुणा बढी मुल्यमा खरिद गरेको भन्ने स्थानीय जग्गाधनीहरुको भनाई रहेको ।
- ❖ नेत्रगञ्ज गा.वि.स कार्यालयले गा.वि.स अध्यक्षको छाप र दस्तखत सहित अस्वभाविक रुपले चलन चल्तीको मूल्य १८ लाख १० हजार उल्लेख गरेकोमा स्थानीयहरुले आश्चर्य व्यक्त गरेको ।
- ❖ अधिकृत वारेसनामाबाट मालपोत कार्यालयमा एकै दिन निगमको नाममा जग्गा पास गरिएको ।
- ❖ निगमले प्रत्येक जग्गाधनीको घर परिवारलाई एक एक रोजगारी दिने भनेर विचौलियाले प्रलोभन देखाएको भन्ने जानकारी हुन आएको ।

रुपन्देही

- ❖ परासी जाने वाइपास राजमार्गको करिव ७ कि.मी बैकुण्ठपुर स्थित राजमार्गको बाँया तर्फ सटेको साविक बशन्तपुर, पटखौली र धकधइ गा.वि.स.मा पर्ने रोहीणी नदीको किनारामा रहेको बगर जग्गा । रोहीणी खोलाले धार परिवर्तन गरेपछिको पर्ति जग्गा सहितको खोला नजिकको जग्गा ।
- ❖ टेण्डरदाताले कबोल गरेको २७.१६.१.७५ विगाह मध्ये हाल १४.७.७.१ विगाहामा मात्र निगमको नाममा रजिष्ट्रेशन पारित भएको । बीच बीचमा जग्गा लिन बाँकी देखिएको ।
- ❖ स्थानीय वासिन्दाका अनुसार जग्गा धनीलाई प्रतिकठ्ठा २ देखि ४ लाख सम्म दिइएको तर चलन चल्तीमा २ लाख कठ्ठा पर्ने जानकारी दिइएको ।
- ❖ रोहीणी खोलाले प्रत्येक वर्ष कटान र डुवान गर्ने भन्ने जानकारी प्राप्त भएको । हाल खोला बगिरहेको स्थानमा व्यक्तिको जग्गा भएकोमा सो समेत खरिद गरिएको भन्ने स्थानीयले जानकारी दिएको । वर्षौं देखि खेती नगरी त्यतिकै छाडिएको अवस्थाका जग्गाहरु देखिएको ।
- ❖ जग्गा सम्म पुग्ने पहुँच मार्ग फिल्डमा देखिएतापनि उक्त जग्गा प्रयोग गर्न नसक्ने अरुनै व्यक्तिको भएको भन्ने स्थानीयको भनाई रहेको ।
- ❖ खोला ठोकिएको स्थान सिसाहानिया सेक्सनमा करिव ४०० मिटर पक्की संरचना बनाउनु पर्ने देखिन्छ भने जग्गा पट्टी एकातर्फको सुरक्षाको लागि मात्र संरचना निर्माणगर्दा पुल, हाईवे र वसन्तपुर क्षेत्र वगाउन सक्ने देखिन्छ ।
- ❖ प्राविधिक रुपले तटबन्ध नगरी भण्डारण स्थल निर्माण गर्दा बढी जोखिमपूर्ण हुने देखिएको र तटबन्ध गर्दा समेत खोलाको दुवै तर्फ करिव सात सय मिटर लम्बाई र करिव ४ मीटर उचाईको बाल निर्माण गर्दा लागत बढी हुने देखिएको ।
- ❖ मूल्यको तुलनामा जग्गा उपयुक्त भन्न सकिने अवस्था नरहेको ।

- ❖ फिल्ड निरिक्षण गर्दा सार्वजनिक जग्गाको पहिचान हुन नसकेको, नापी कार्यालयको नक्सा बाट पनि देख्न नसकिएको । बीचको छ, विगाहा सरकारी पर्ति जग्गाको भोगचलन प्राप्त भई नसकेको ।
- ❖ अहिले बगेको रोहीणी खोला व्यक्तिगत जग्गा बाट बगिरहेको, पहिला नदी अहिले भएको जग्गाको बीच तिर बाट बगेको थियो भन्ने स्थानीयहरुको भनाई रहेको । हाल पानी जमेको अवस्था नरहेको, खोला भन्दा माथि २ मिटर जति मात्र उचाईमा जमीन रहेको ।
- ❖ खोलाको बाढी पसी कूल जग्गाको करिव १५ प्रतिशत जग्गामा बलौटे माटो देखिएको,
- ❖ मालपोत र नापीबाट चार किल्ला प्रमाणित नगरी जग्गा खरिद गरिएको,
- ❖ रुपन्देहीको अन्य स्थानमा उपयुक्त जग्गा खरिद गर्न सक्ने प्रशस्त सम्भावना देखिएको, ।
- ❖ जग्गा अधिग्रहण प्रकृया अवलम्बन नगरी टेण्डर मार्फत खरिद गरिदा जग्गा धनिले प्राप्त गरेको भन्दा अधिक मूल्यमा पास भएबाट राज्यको सम्पत्ति दुरुपयोग भएको भन्ने जनताको गुनासो रहेको ।

चितवन :

- ❖ चितवनको अन्तिम सीमा र मकवानपुरसंग जोडिएको साविक पिप्ले गा.वि.स हाल राप्ती नगरपालिका वडा नं १ मा लोथर स्थित नदीको किनारामा बनेको सडक संगै सडक भन्दा करिव २० देखि २५ फिट गहिराईमा जग्गा अवस्थित २३ विगाह १२ कठ्ठा जग्गा खरिद गरिएको ।
- ❖ खरिद गरिएको आधा जसो जग्गाहरु हाल माछा पालन गरिरहेको पोखरी रहेको ।
- ❖ जग्गा गहिरो स्थानमा रहेकोले खोलाको बाढी आउँदा डुवान हुने सम्भावना रहेको । पटक पटक बाढीले डुवान गरेको भन्ने स्थानीयको भनाई रहेको ।
- ❖ जग्गा धनीले चार देखि दश लाख सम्म प्रति कठ्ठा पाएको भनिएको ।

- ❖ चलन चल्तीको मूल्य २ देखि ३ लाख कट्टा रहेकोमा सो भन्दा बढी जग्गा धनीहरुलाई दिइएको ।
- ❖ मूल्य अनुसार जग्गाको उपयुक्तता नदेखिएको ।
- ❖ प्राविधिक रुपले उपयुक्त बनाउन तटबन्ध निर्माण देखि जग्गामा माटो फिलिड गर्नु पर्ने आवश्यकता देखिएको ।
- ❖ बीच भागमा केही जग्गा लिन बाँकी रहेको भनिएको ।
- ❖ २०२७ सालमा खोला पसेको तर हाल स्वीस सरकारको सहयोगमा संरक्षणको लागि तारजाली र बाल लगाईएको ।
- ❖ जग्गा नजिक केहि घर वस्ती रहेको ।
- ❖ जग्गाको सुरक्षाको लागि थप संरचना निर्माण गर्नु पर्ने देखिएको ।

ख. निगम सञ्चालक समितिका पदाधिकारीहरुसंग गरिएको छलफल

मा.संयोजक:

- ❖ सञ्चालक समितिको जिम्मेवार सदस्यका नाताले केही जिज्ञासा उठेकोले सोध्न चाहेका छौ ।
- ❖ प्रतिवेदन लेखनका काममा पारदर्शी हिसावले ल्याउनुपर्ने हुनाले यहाँहरु संग छलफल गर्न खोजिएको हो ।
- ❖ अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने कानूनी आधार के हो ? लगायतका केही सवाल सोध्न चाहन्छु ।

सञ्चालक समितिले मिति २०७३।१०।२४ मा निगमका कार्यकारी निर्देशकलाई जग्गा खरिद र पूर्वाधार निर्माण गर्न सम्पूर्ण अधिकार प्रत्यायोजन गरेको देखिएकोछ । अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने कानूनी आधार के हो ? केही कार्यविधि नबनाई यति ठूलो महत्वको र धेरै रकमको अधिकार प्रत्यायोजन एकै व्यक्तिलाई किन गरियो ? अधिकार प्रत्यायोजन भएतापनि प्रत्यायोजित अधिकारको सदुपयोग नभएमा अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने व्यक्ति वा निकायको जिम्मेवारी रहन्छ होइन ? फेरि अधिकार प्रत्यायोजन भन्दा पहिले नै कार्तिक मै बोलपत्रको सूचना किन गरियो ?

प्रेम कुमार राई (आपूर्ति सचिव एवं सञ्चालक समिति अध्यक्ष)

- ❖ कार्तिकमा नै शुरुमा अधिकार प्रत्यायोजन गरेका हौ । आर्थिक विनियमावली उल्लेख नगरी अधिकार दिएका थियौ । प्राविधिक उपसमिति टि.ओ.आर.सहित गठन गरेका थियौ । त्यो उपसमितिले दिएको आधारमा व्यवस्थापनले सम्पूर्ण अधिकार प्रयोग गरोस् भन्ने हाम्रो चाहना थियो । उहाँहरुले टेण्डर गर्नु भयो । हामीले टेण्डर गरिसक्यौ भनेर मौखिक रुपमा जानकारी गराउनु भयो । फेरि वहाँहरुले स्वीकृतिका लागि सञ्चालक समितिमा माघमा ल्याउनु भयो । अलिकति स्पष्ट किटान गरेर दिनु पर्‍यो भन्ने तर्क रह्यो र त्यो रही सके पछि आर्थिक विनियमावलीको आधारमा रहेर सस्तो र

सुविधाजनक जग्गा खरिद गर्न बोलपत्र मार्फत खरिद गर्न कार्यकारी निर्देशकलाई अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको हो ।

- ❖ प्रकृया ठिक छ, छैन, जग्गा ठिक छ, छैन, के कस्तो छ भन्ने प्राविधिक समिति वहाँहरूले हेर्ने हुनाले सञ्चालक समितिले गहिरिएर हेरेन हामी प्रवेश गरेनौ ।

चिरञ्जीवी खनाल (सचिव, नेपाल कानून आयोग)

- ❖ २०७३।७।९ मा टेक्निकल समिति गठन गरिकन समितिले रिपोर्ट पेश गरिकन फेरि अर्को २०७४।१०।२४ गते सञ्चालक समितिको बैठकले त्यो रिपोर्टलाई पेस गरेर अनि त्यस पछिका प्रकृयाहरु निर्धारण भएका हुन् । कार्तिकको सञ्चालक समितिको बैठकमा म उपस्थित थिए । माघ ८ गते देखि म नेपाल कानून आयोगको सचिव भए पश्चातका काम कारवाहीमा मेरो भन्नु केही छैन ।

कोमल बहादुर खत्री (उपसचिव कानून, आपूर्ति मन्त्रालय)

- ❖ नेपाल आयल निगम अर्थिक प्रशासन तथा खरिद सम्बन्धी विनियमवलीको अधिकार प्रत्यायोजन भन्ने विनियम १७५.१ मा आधारित भएर अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको हो ।

विश्ववावु पुडासैनी (महानिर्देशक, गुणस्तर तथा नापतौल विभाग)

- ❖ सञ्चालक समितिले जग्गा खरिद गर्न नीतिगत स्वीकृति दिएको हो । यसो गर, उसो गर भनेको छैन ।

मा.संयोजक.

आयल निगमले भण्डारणका लागि खरिद गरिएको जग्गामा धेरै आर्थिक अनियमितता भएको सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको धारणा के हो ? सञ्चालक समिति कतिको जानकारी छ ? जग्गा खरिद सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको बैठक कति पटक बस्यो ?

प्रेम कुमार राई (सचिव, आपूर्ति मन्त्रालय)

- ❖ अनियमितता भएको विषयमा उपभोक्ता हित सम्बन्ध समितिले चैत्रमा डकुमेन्ट मागेपछि जानकारी भएको, पत्रपत्रिकामा आएपछि जानकारीमा आयो । हामीले त्यस पछि डकुमेन्ट मगाएर हेरेका हौ ।
- ❖ व्यवस्थापिका संसदका तीनवटा समितिबाट बोलावट भएपछि कुरा राखेका हौ । अख्तियारले छानविन गर्दैछ । प्र.म. कार्यालयको पत्र पछि महाशाखामा विवरण मगाएर छलफल गर्दैछौ ।
- ❖ विषयवस्तुलाई एजेण्डाका रुपमा भन्दा पनि मौखिक रुपमा तीन पटक के भएको हो भनेर त्यो वारेमा छलफल भएको थियो ।

मा.संयोजक :

सञ्चालक समितिले जग्गा खरिद गर्न जग्गा छनौट उपसमिति गठन गरेको हो कि ? अधिग्रहण गर्ने जग्गा छनौट गर्न उपसमिति गठन गरेको हो ?

प्रेम कुमार राई (सचिव, आपूर्ति मन्त्रालय)

- ❖ छनौट उपसमिति दुईवटै प्रयोजनको लागि हो अधिग्रहणका लागि हेर्ने भन्ने पनि हो । सरकारी सार्वजनिक जग्गा पाइन्छ भने अधिग्रहण गरेर लिने भन्ने हो यदि त्यो पाइदैन भने टेण्डर मार्फत खरिद गर्ने भन्ने पनि हो ।

मा. संयोजक.

जग्गा छनौट समितिले जग्गा छनौट गरी अधिग्रहणको प्रकृयाका लागि सञ्चालक समिति, मन्त्रालय हुँदै निर्णय गरी कानूनी प्रकृया अनुसार जानु पर्ने होइन ? विगतको अनुभव समेतको आधारमा बोलपत्र बाट खरिद गर्ने निर्णय जग्गा छनौट समितिले गरेको रहेछ , यो अधिकार उपसमितिलाई कहाँ बाट आयो ? जग्गा प्राप्त ऐन किन प्रयोग गरिएन ?

विश्वबाबु पुडासैनी (महानिर्देशक, गुणस्तर तथा नापतौल विभाग)

- ❖ अधिग्रहण, मुआब्जा वितरण गर्ने भनेर टिओआर दिएको हो । कानूनले जग्गा प्राप्त ऐन अनुसार जानु भन्ने छ र टिओआर को स्पिरिट पनि जग्गा प्राप्त ऐन अनुसार जानु पर्छ भन्ने छ । मैले व्यक्तिगत रुपमा पनि जग्गा प्राप्त ऐन अनुसार जानु पर्छ भनेको थिएँ ।

गोपाल खड्का (कार्यकारी निर्देशक)

- ❖ जग्गा प्राप्त पहिले पनि टेण्डरबाट गरिसकेको छ । टेण्डरबाट गर्ने भन्ने छ । बैठकको म्याण्डेट पनि टेण्डरबाट गर्ने भन्ने छ ।

मा.संयोजक.

जग्गा छनौट समितिलाई दिइएको कार्यादेशमा जग्गा अधिग्रहण गर्न र मुआब्जा वितरण गर्न सजिलो हुने भन्ने थियो । यसको अर्थ विपरित निगम किन बोलपत्रमा गयो ? सञ्चालक समितिले नै बोलपत्रका माध्यम बाट जग्गा किन्नु भन्नु भएको हो ?

सुशिल भट्टराई (संयोजक, जग्गा छनौट उपसमिति)

- ❖ जग्गा छनौट समितिलाई दिइएको टि.ओ.आर का विभिन्न बूँदा मध्ये एउटा बूँदा मात्र हो अधिग्रहण गर्न सहज हुनु पर्ने भन्ने । निगमले पहिले पनि टेण्डर मार्फत जग्गा खरिद गरेको हो । मन्त्रालयमा पटक पटक अनौपचारिक रुपमा टेण्डर निस्स्यो कि निस्केन भनेर पटक पटक छलफल भएको हो । ठ्याक्कै यही जग्गा भन्ने किटानी गर्न मिलेन र हाईवे संगै जोडिएको सरकारी जग्गा नपाइएको र कुन ठाउँमा उपयुक्त हुन्छ भनेर खण्ड छनौट गरिएको हो । स्पष्ट छनौट भैसके पछि २० विगाह आईसकेपछि एक्सपान्सनका लागि पछि प्राप्त ऐन अनुसार पछि अधिग्रहण गर्ने हो । थानकोटको विगतको अनुभव पनि यही हो । पछि थप जग्गा को लागि अधिग्रहणमा जाने हो पहिला खण्ड छनौट टेण्डरबाट र पछि बढाउन जग्गा प्राप्त ऐन बाट गर्ने निगमको विगत देखिको प्राक्टिस हो । त्यो एउटा प्यारामिटर चाँही भविष्यका लागि अधिग्रहण गर्न बाटो खुला गरेको हो भन्ने हाम्रो बुझाई हो ।

मा.संयोजक.

विनियमावलीको विषय र हिजोको प्राक्टिस भनेर विनियमावलीको सानो प्रावधानलाई समेटेर यति ठूलो काम गरियो । सञ्चालक समितिलाई केहि दवाव र बाध्यता थियो कि ?

प्रेमकुमार राई (सचिव, आपूर्ति मन्त्रालय)

- ❖ सञ्चालक समितिलाई कुनै दवाव वाध्यता केही पनि थिएन । नीति तथा कार्यक्रममा आएको सञ्चालक समितिबाट बजेट र कार्यक्रममा परेको । अर्थ मन्त्रालयको नीति कार्यक्रम भित्र परेको, कार्यान्वयन गर्न प्र.म कार्यालय बाट र अर्थ मन्त्रालयबाट हामीलाई कार्यान्वयन गर भनेर आपूर्ति मन्त्रालयमा आएकोले निगममा पठायौ । ५ वर्ष भित्र भण्डारणको कुरा टुङ्ग्याउनु पर्ने भन्ने भएकोले सके सम्म चाँडो जग्गा प्राप्त वा बोलपत्र मार्फत जे गरेर भएपनि सके सम्म छिटो जग्गा खरिद गर्नुपर्ने भएर गरिएको हो ।

मा.संयोजक.

रोहिणी खोलाले खाएको जग्गा खरिद गर्नु अगाडि प्राविधिक अध्ययन भएको थियो वा थिएन ? प्रोटेक्सनका लागि खर्च गर्नु पर्ने देखिन्छ, प्रोटेक्सनको खर्च समेत जोडिसके पछि अन्यत्रको भन्दा जग्गाको मूल्य के पर्छ फाइनान्सियल एनलाइसिस के छ ?

सुशिल भट्टराई (संयोजक, जग्गा छनौट उपसमिति)

- ❖ प्राविधिक क्षमता अनुसार अध्ययन गरेका हो । आफ्नो विज्ञता अनुसार हेरेका हो । धेरै टेक्निकल हिसाबले हेर्न पाईएन । टेण्डर प्रस्तावका हिसाबले त्यही रोहिणी खोलाको हेर्नु परेको हो । भोली International Expert ले हेरेर बनाउछ । ल्याण्ड मेनेजमेन्टको हिसाबले हामीले त्यति ठूलो चुनौति नदेखेकै हो हामीले । धेरै लगानी गर्नु पर्ने छैन । यतिको ठिक छ भनेर स्वीकार गरेका हो । माथि तल बाउन्ड्री लगाउनु पर्ने छ ।

गोपाल खड्का (कार्यकारी निर्देशक)

- ❖ १९ लाखको टेण्डरको तुलनामा यो प्रोटेक्ट गर्दा पनि महङ्गो पर्दैन ।

मा.संयोजक.

चितवनको जग्गा नदीको सर्फेस भन्दा ३ मीटर तलको जग्गा खरिद गरिएको छ, यस्तो जग्गा किन खरिद गरिएको,

सुशिल भट्टराई (संयोजक, जग्गा छनौट उपसमिति)

- ❖ नदीमा प्रोटेक्सन वाल छ, शुरुमा पक्कै पनि त्यो अवस्था हो । दक्षिणतिर फैलदै गएको छ । लो लेभलमा एल.पि.जि.को अण्डरग्राउण्ड टैंक राख्ने, ल्याण्डको प्रकृति अनुसार अण्डरग्राउण्ड वा ओभर हेड ट्याङ्क बनाउनु पर्दछ । शुरुमा ३३% ग्रीनरीको एरिया छोड्नु पर्ने पनि छ । पाइपलाइनलाई एक्सटेन्ड गर्न सक्ने ठाउँ लोथर नै हो । ३ मिटरको डेप्थ पूर्वाधारलाई टेक्निकल्ली अप्ट्यारो हुँदैन ।

मा.संयोजक.

भापामा रेल्वे को पिलर गाडेको ठाउँ भित्रै जग्गा खरिद गरिएको मा के हो ?

सुशिल भट्टराई (संयोजक, जग्गा छनौट उपसमिति)

- ❖ हामीलाई जानकारी आएन । रोक्का राखेको भए मालपोत कार्यालयले जानकारी गराउनु पर्थ्यो । हामीलाई त्यहाँ थाहा भएन । यदि रेल्वे लाईन संगै हो भने पनि पछिल्लो

आयोजनाले त्यो संग मिलाएर जाने हो । अन्य मुलुकमा रेल्वे ट्रयाक भित्रै पेट्रोलियम भण्डारण छ, भारतमा ।

नागेन्द्र शाह

- ❖ यदि जग्गा प्रयोग गर्न पाईएन, हामीले बाउण्डी लगाउन पाएनौं भने हामीले कट्टा गरी राखेको ५% दिदैनौं ।

मा.संयोजक.

जग्गा धनीले पाएको र निगमले दिएको रकममा यति ठूलो अन्तर आएको छ ? यसमा यहाँहरुले के भन्नु हुन्छ ?

गोपाल खड्का (कार्यकारी निर्देशक)

- ❖ टेण्डरको प्रकृया र लिमिटेशनलाई नै फलो गर्ने हो । लोएस्टलाई दिएको हो । स्थानीय चलन चल्तीको रेट र मालपोतको रेट लिएर दिने हो ।
- ❖ Letter of intent दिई सकेपछि कुनै दावी विरोध आएन । कसले कति पायो भन्ने भएन सप्लायर्सले जे दिएको छ त्यसमा जानुपर्ने बाध्यता थियो ।

मा. रामवीर मानन्धर :

सर्लाहीमा जग्गा पास गरेपछि १ करोड ६१ लाख तिर्नु भयो, ५ लाख बढी किन गयो ? सर्लाहीमा पुल नभएको ठाउँमा जग्गा छ , पुल बनाउन कति करोड लाग्ला ? बजेट बक्तव्यमा जग्गा प्राप्ति गरिदिने भन्ने छ, जग्गा छनौट समिति भनेको जग्गा छान्ने मात्र हो, भापामा रेल्वे लाइन भित्रको जग्गा किन खरिद भयो ? आयल निगम पछाडिको जग्गा किन किन्नु भएन ? सबै भन्दा दोषी बोर्ड नै भयो । १४० नं को पोल जग्गामा गडिएको छ त्यस्तो ठाउँमा किन जग्गा किनेको, ५० फिटको पोल गाडेको छ । ४ लाख २० हजार भन्दा बढि जग्गा धनीले पाएकै छैनन् । सरकार र निगमलाई चाहेको भए आयल निगमको डिपो भन्दा पछाडिको जग्गामा किन ध्यान गएन ? पैसा धेरै गयो निगमको, गा.वि.सको चिष्टीको अक्षर एउटै व्यक्तिको छ । छानविन हुन्छ हुनुपर्छ ।

मा .जनक बुढा :

जग्गा खरिद गर्दा खाली वडा सचिवको चलन चल्तीको मूल्य लेखिदै भनेको भरमा खरिद गरेको देखिन्छ, के हो ?

गोपाल खड्का (कार्यकारी निर्देशक)

- ❖ भापाको जग्गा पूर्णरुपमा तारवार गरिसकेको छैन । पछिल्लो प्रोजेक्टले मिलाएर जाने हुन्छ ।
- ❖ मधेशमा हाम्रो जग्गा पुरै डुवान कहि भएको छैन ।
- ❖ कसले कतिमा बेच्यो भन्दापनि टेण्डर गरेको हुनाले हामी बाध्य भयौं । चलन चल्तीको मूल्य लिएका हौं आधारका रुपमा । कस चेक गर्नका लागि ।
- ❖ आर्थिक उपार्जन गरौं भन्ने हाम्रो कुनै स्वार्थ छैन । भैरहवा जग्गा पास गरेको भोलिपल्ट देखि न्यूजले फलोअप गरेको देखियो । कारण के रहेछ भने त्यो १९ लाख वाला नागरिकको जवालीको बाउको रहेछ ।
- ❖ हाम्रो लक्ष स्टोरेज छिटो भन्दा छिटो बनोस् भन्ने हो । अभियानको रुपमा लाग्दा अलि समस्या परे होलान् ।

गोकुल धिताल (पूर्व महानिर्देशक, आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग)

- ❖ भण्डारण क्षमता नवढाई नहुने भन्ने छलफल सञ्चालक समितिमा भएको हो । जग्गा कसरी लिने भन्दा अनौपचारिक छलफल गर्दा जग्गा प्राप्ति ऐन अनुसार लिदा ढिलाई हुन्छ । विगतमा पनि पहिला टेण्डरबाट लिएको हुनाले टेण्डरबाट लिने भनिएको हो । सञ्चालक समितिले शुद्ध मनबाट गरिएको हो । तर फिल्ड स्तरमा हेर्नु पर्दछ । जथाभावी गर्न मिल्दैन । सञ्चालक समितिले सबै हेर्ने भ्याउदैन ।

कुमार दाहाल (महानिर्देशक, आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग)

- ❖ साढे तीन महिना देखि कार्यरत छु । पदेन सदस्यका रूपमा आए पछि जग्गा खरिदको कुनै विषय बोर्डमा प्रवेश गरेको छैन । पत्रपत्रिकामा आई सकेपछि मलाई जानकारी भयो ।

प्रेम कुमार राई (सचिव, आपूर्ति मन्त्रालय)

सम्पूर्ण कामकारवाही ऐन कानून अनुसार गर्नु हन्छ भनेर सफा मनले अधिकार प्रत्यायोजन गरेका हो । ऐन, नियम, विनियमावली भित्र रहेर काम गर्ने गरि अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको हो । भण्डारण चाँडै बनोस् भन्ने मनशाय मात्रै रहेको हो हाम्रो ।

ग. सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयका सचिवसंग भएको छलफल

मा.संयोजक:

नेपाल आयल निगमले बोलपत्रका माध्यमबाट जग्गा खरिद गरेको विषयलाई सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयले कसरी हेरिरहेको छ ? सार्वजनिक खरिदको सिद्धान्त अवलम्बन गरिएको छ, छैन ? निगमले अवलम्बन गरेको कानूनी आधारहरु सान्दर्भिक छ, छैन ? सार्वजनिक निकायले बोलपत्र माफत जग्गा खरिद गर्ने हो वा जग्गा प्राप्ति ऐन अनुसारको प्रकृया अवलम्बन गर्ने हो ?

श्री विनोद के.सी (सचिव, सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय)

- ❖ जमिन खरिद विक्री गर्न सकिने हो, होइन ? जग्गा सरकार कै हो खाली हामीले प्रयोग सम्म गरेको हो । जग्गा खरिदको विषय होइन यो प्राप्तिको विषय हो । सरकारले आफ्नो जग्गा आफैले कसरी खरिद गर्ने ?
- ❖ सार्वजनिक खरिद ऐन २(क) ले परिभाषा गरे अनुसार खरिद भन्नाले कुनै मालसामान, परामर्श सेवा, निर्माण कार्य र अन्य सेवाको खरिदलाई जनाउँछ । खरिद ऐनले यी बाहेक जग्गा खरिदलाई समेट्दैन ।
- ❖ सार्वजनिक खरिद ऐनको दफा ७५(२) ले खरिद ऐन अनुसार नमिलेको छ भने खरिद ऐन संग मिलाउनु पर्दछ भन्ने छ ।
- ❖ जग्गा खरिद सम्बन्धमा जग्गा प्राप्ति ऐन को दफा २५ ले विशेष व्यवस्था गरेको छ । सरकारले विशेष अवस्थामा छिटो जग्गा प्राप्त गर्न सक्ने व्यवस्था पनि छ ।
- ❖ जग्गा प्राप्तिको प्रयाश गर्दा भएन भने मात्र अन्य विकल्पमा जानु पर्दछ ।

- ❖ बोर्डको पहिलो निर्णय जग्गा प्राप्तिर जानुपर्छ भन्ने छ । अधिग्रहण भन्ने शब्द टी.ओ.आर मा देखिन्छ ।
- ❖ जग्गा प्राप्ति ऐनमा सार्वजनिक संस्था भन्नाले कम्पनी, संगठित संस्था आदि भन्ने छ ।
- ❖ जग्गा प्राप्ति सम्बन्धी छुट्टै ऐन भएकोले खरिद ऐन अन्तरगत जग्गा खरिदको विषय पर्दैन ।
- ❖ भूमिसुधारलाई लेखियो लेखिएन भन्ने आएको छैन । विधि विधान थियो, थिएन ? प्रयास गरियो गरिएन ? त्यस पछि मात्रै अन्य विकल्प खोज्नु पर्ने हुन्छ ।
- ❖ बोर्डको मनसाय जग्गा प्राप्तिमा जाउँ भन्ने छ ।
- ❖ सार्वजनिक जग्गा मात्र होईन व्यक्तिगत जग्गा पनि विशेष परिस्थितिमा तत्कालै प्राप्तिमा माध्यमले खरिद गर्न सकिन्छ । वार्ताद्वारा पनि जग्गा प्राप्त गर्न सकिन्छ । यी विधि अवलम्बन गरेर नभएको अवस्थामा मात्र अर्को विकल्पमा जान सकिन्छ ।

शंकर कृष्ण श्रेष्ठ (उपसचिव, सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय)

- ❖ अब खरिद ऐन विपरित बनेको विनियमावली संशोधन गर्न सिफरिस गर्नु पर्दछ ।
- ❖ सार्वजनिक खरिद ऐनमा जग्गा उल्लेख नगरेको कारण नै जग्गा प्राप्ति ऐन अनुसार गर्न सकिन्छ भनेर हो ।
- ❖ सरकारले घर जग्गा नै खरिद गर्नु पर्ने नभएकाले हो खरिद ऐनमा जग्गा खरिदको व्यवस्था नभएको ।
- ❖ खरिद ऐन बाट जाने हो भने प्रतिस्पर्धा, स्वच्छता र पारदर्शिताको कुरा हुन्छ । नीतिगत निर्णय हुनु पर्दछ । प्रत्येक चरणमा अथोरिटीको एप्रुभल लिनु पर्दछ ।
- ❖ लागत इष्टिमेट हुनु पर्दछ भनिन्छ । लागत इष्टिमेट तयार गर्दा प्रचलित दरहरु, नर्मसहरु, त्यस क्षेत्रको अध्ययन गरेर डाटा लिनु पर्दछ । यति जग्गा यति सम्म तिर्दा हुन्छ भनेर लागत अनुमान तयार गरी फेरि अथोरिटी बाट एप्रुभल गराउनु पर्दछ । सरकारले यति तिर्न तयार छ भन्ने कुरा महत्वपूर्ण हुन्छ । लागत अनुमान भन्दा बढि भएमा सरकारले लिनु आवश्यक हुँदैन, सक्दैन ।
- ❖ सरकारले मितव्ययी ढंगले खर्च गर्नुपर्छ भन्ने छ । तिरेको मूल्य अनुसार पाएको छ, छैन पनि हेर्नु पर्ने हुन्छ । Cost, Quality र Requirement लाई हेर्नु पर्दछ ।
- ❖ डकुमेन्ट बनाउँदा प्रस्तावकले प्रस्ताव गर्न कस्तो किसिमको Criteria बनाइएको छ भनेर त्यो हेर्नु पर्दछ ।
- ❖ यी सबै हुँदा पनि कानूनी र Fundamental कुरामा चुक्नु हुँदैन भन्ने पनि छ ।

श्री विनोद के.सी (सचिव, सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय)

- ❖ सुनसरी जिल्ला प्रशासन र जनकपुर किट विज्ञान अफिस बाट राय मागेकोमा सार्वजनिक खरिद भित्र जग्गा पर्दैन भनेर राय दिएका छौ ।
- ❖ जग्गा खरिद गर्ने भन्ने विनियमको व्यवस्था सार्वजनिक ऐन अनुरूप नभएकोले त्यो दफा स्वतः बदर हुन्छ ।

- ❖ लागत अनुमान तयार गर्ने तरिका (खरिद नियम १४) अनुसारको प्रकृया पुरा गर्न पर्दछ ।
- ❖ लागत इष्टिमेट भएन, स्वीकृत गराइएन, मूल्याङ्कनका आधारहरु केही भएन ।
- ❖ विनियमको ५ वटा कुरा चाहिँ कुनै पनि संगठित संस्थाको विनियमावलीमा राखिएको हुन्छ । घरजग्गा, धितो बन्धक लिने दिने आदि कुरा तर त्यसको अर्थ यसरी जग्गा खरिद गर्न भन्ने होइन ।
- ❖ सार्वजनिक खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा, स्वच्छता, इमान्दारिता, जवाफदेहिता, विश्वसनीयता गरी ५ वटा सिद्धान्त हेरिनु पर्दछ । यसमा चुक्नु हुँदैन ।

शंकर कृष्ण श्रेष्ठ (उपसचिव, सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय)

- ❖ विनियमावली बनाउदा ऐनले दिएको अधिकार क्षेत्र भित्र बाट मात्र बनाउनु पर्दछ ।
- ❖ निगमको विनियमावलीमा परिभाषा नै ऐनले दिएको म्याण्डेड भन्दा बाहिर गएर गरिएको छ ।

श्री विनोद के.सी (सचिव, सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय)

- ❖ सरकार वा सार्वजनिक संस्थानहरुले जग्गा प्राप्त गर्दा जग्गा प्राप्त ऐन अनुसार गर्नु पर्छ भनेर निर्देशन हुनु पर्दछ ।

शंकर श्रेष्ठ (उपसचिव, सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय)

- ❖ सार्वजनिक खरिद ऐनको दफा ३ मा ऐन बमोजिम प्रकृया पुर्याई मात्र खरिद गरिनु पर्दछ । नगरिएमा स्वतःवदर हुन्छ भन्ने व्यवस्था पनि छ ।
- ❖ ऐनको दफा ६५ (ठ)(१) खरिद विज्ञ प्रमाणित गर्ने गराउने भन्ने व्यवस्था छ तर कुनै पनि खरिद विज्ञ भनेर हामीले प्रमाणित गरेका छैनौ ।

५. निष्कर्ष र सुझावहरू

नेपाल सरकारको आ.व.०७३।७४ को वार्षिक नीति कार्यक्रममा र बजेट वक्तव्यमा उल्लेख भए अनुसार साथै उद्योग वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित सम्बन्ध समितिले भण्डारण क्षमता बढाउन दिएको निर्देशन अनुसार नेपाल आयल निगमले सात वटै प्रदेशमा पर्ने गरी कम्तीमा ९० दिनको माग धान्न सक्ने गरी भण्डारण क्षमता बृद्धि गर्ने नीति अनुसार जग्गा खरिद गर्न निगमको आ.व. ०७३।७४ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम बमोजिम आर्थिक प्रशासन तथा खरिद सम्बन्धी विनियमावली, सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावलीको आधारहरू लिएको पाइन्छ । निगमको आर्थिक प्रशासन तथा खरिद सम्बन्धी विनियमावली, २०६४ को विनियम १६० मा रहेको समितिको 'स्वीकृति लिनुपर्ने' शीर्षक अन्तरगत घरजग्गा खरिद गर्न वा प्राप्त गर्न निगमले समितिको स्वीकृति लिनुपर्ने प्रावधानलाई आधार बनाई सञ्चालक समितिको बैठकले मिति २०७३।७।९ मा जग्गा छनौट गर्न एक उपसमिति गठन गरेको र सो उपसमितिलाई कार्यादेश समेत प्रदान गरिएको साथै कार्यादेशमा अन्य विभिन्न बूँदाहरूका अतिरिक्त जग्गा अधिग्रहण गर्न र मुआब्जा वितरण गर्न सहज हुने भनिएको देखिन्छ । जग्गा छनौट उपसमितिले विगतको अनुभव अनुसार नेपाल सरकारको सहयोगमा पूर्ण रूपमा अधिग्रहण मात्र गरी प्राप्त गर्न सक्ने अवस्था नदेखिएको हुनाले भन्ने उल्लेख गर्दै प्रचलित ऐनमा व्यवस्था भए बमोजिम बोलपत्र आब्हान गरी खरिद गर्ने प्रकृया अगाडि बढाउने निर्णय गरी निगम कार्यकारी निर्देशकबाट स्वीकृत गराई बोलपत्र गरिएको कागजात अध्ययन र छलफलबाट देखिन्छ ।

यस विषयमा समितिमा प्राप्त खरिद प्रकृया सम्बन्धी कागजातको अध्ययन, स्थलगत अनुगमन, निरीक्षण, सम्बन्धित सरकारी अधिकारीहरूसँगको छलफल साथै विद्यमान कानूनी व्यवस्था र प्रचलनका आधारमा निगमले बोलपत्रका माध्यमबाट जग्गा खरिद गरिएको विषय विवादित बन्न गएको छ । जग्गा छनौट उपसमितिले सरकारले जग्गा अधिग्रहण गर्न नसक्ने भनी बोलपत्रमा जाने निर्णय गराई बोलपत्रमा गएको विषय सार्वजनिक खरिद ऐन, निगमको आर्थिक विनियमावली र प्रत्यायोजित अधिकार क्षेत्रभित्र रहेको भनिएको अवस्था छ । जग्गा छनौट उपसमितिलाई दिएको कार्यादेशको एक बूँदामा अधिग्रहण गर्न र मुआब्जा वितरणमा सहज हुने भन्ने रहेको छ तर जग्गा छनौट उपसमितिले यसतर्फ कुनै काम कारवाही अगाडि बढाएको पाइँदैन ।

जग्गा प्राप्ति ऐन, २०३४ को प्रावधान बमोजिम सार्वजनिक कामको लागि जग्गा प्राप्त गर्न नेपाल सरकारको अधिकार रहने र सरकारले कुनै सार्वजनिक कामको निमित्त कुनै जग्गा प्राप्त गर्न आवश्यक ठहराएमा मुआब्जा दिने गरी नेपाल सरकारले जुनसुकै ठाउँको जतिसुकै जग्गा प्राप्त गर्न सक्ने कानूनी प्रावधान रहेको छ । त्यसै गरी कुनै पनि संस्थाले सो ऐन बमोजिमको मुआब्जा र अन्य सबै खर्च व्यहोर्ने गरी सार्वजनिक हितको कामको लागि कुनै जग्गा प्राप्त गराई दिन नेपाल सरकार समक्ष अनुरोध गरेमा नेपाल सरकारले त्यस्तो संस्थालाई जग्गा प्राप्त गराई दिने गरी निर्णय गर्न सक्नेछ भन्ने ऐनको प्रावधान रहेको देखिन्छ । कुनै संस्थालाई विशेष परिस्थितिमा छिटो जग्गा प्राप्ति गर्नु परेमा जग्गा प्राप्ति ऐनको दफा २५ ले विशेष व्यवस्था समेत गरेको छ ।

नेपाल आयल निगमले जग्गा प्राप्ति ऐनको प्रावधान अनुसार जग्गा प्राप्ति तर्फ कुनै पनि प्रयास गरेको देखिँदैन । संसदको उद्योग वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित सम्बन्ध समितिको

निर्देशन पछि मात्र मिति २०७३।१।२।२८ मा निगमले सरकारी र सार्वजनिक जग्गा उपलब्ध गराइदिन भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय र नेपाल ट्रष्टको कार्यालयलाई औपचारिकता निर्वाहका लागि मात्र केही पत्राचार गरेको देखिन्छ । निजी जग्गा प्राप्तिका लागि कुनै पहल/प्रयत्न भएको देखिदैन । निगमको प्रवन्धपत्र तथा नियमावलीको दफा ५ क. आर्थिक प्रशासन तथा खरिद सम्बन्धी विनियमावली, विगतमा निगमले जग्गा खरिद गरेको नजीर समेतको आधारमा बोलपत्रका माध्यमले जग्गा खरिद गर्न सक्ने भनाई निगम संचालक समितिका पदाधिकारी र निगमका अधिकारीहरुको रहेको छ । तर यस विषयमा सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयका सचिवले उपसमितिको छलफलमा सार्वजनिक संस्थाले पनि जग्गा प्राप्ति ऐन मार्फत नै जग्गाको प्राप्ति गर्नुपर्दछ भन्ने ऐनमा उल्लेख भएको भनाई राख्नु भएको छ । अतः जग्गा खरिद गर्न लिइएको माध्यम र आधार बारे कानूनी रुपमै निक्क्यौलमा पुगनुपर्ने देखिएको छ ।

बोलपत्रका माध्यम बाट गरिएको खरिद प्रकृत्यामा पनि विभिन्न प्रकृत्यागत कमीकमजोरी र त्रुटी देखिन्छन् । हुनत बोलपत्रको प्रकाशन देखि मुल्यांकन सम्म सार्वजनिक खरिद ऐनको प्रावधान बमोजिम नै आर्थिक रुपले न्यूनतम कबोल गर्ने र सारभूत रुपमा प्रभावग्राही भएको प्रस्तावदातासंग जग्गा खरिद गरिएको देखिन्छ, तथापि निगमले बोलपत्रका माध्यमबाट खरिद गरेको चारवटै स्थानको जग्गामा सरकारी मुल्याङ्कन र चलन चल्तीको दरभन्दा धेरै गुणा बढी रकम निगमले तिरेको पाइएको छ । जग्गाधनीलाई चलन चल्तीको भन्दा बढी दरको रकम विचौलियाहरुले उपलब्ध गराएको र त्यो भन्दा तीन चार गुणा सम्म बढी दर टेण्डरदाताले प्रस्ताव गरेको कारण निगमलाई अत्याधिक व्ययभार पर्न गएको देखिन्छ ।

निगमले तिरेको मूल्यको आधारमा समेत खरिद गरिएका जग्गाहरु छुन छैनन् भन्ने सन्दर्भमा भैरहवामा रोहिणी खोलाको कटानमा पर्ने र धेरै खर्च गरी संरक्षण नगरी नहुने खालको जग्गा खरिद गरिएको छ भने चितवनमा समेत गहिरो भू- भागमा बाढीले नोक्सान पुऱ्याउने गरेको स्थानमा जग्गा खरिद गरिएको छ । बोलपत्र प्रकाशनको चरणमा, बोलपत्र खोली सकेपछि मुल्याङ्कन गर्ने चरणमा, प्रगति विवरणहरु जानकारी लिने समय समेतमा मन्त्रालयको नेतृत्वदायी भूमिकामा रहेका अधिकारीहरु, निगमका सबै तहका जिम्मेवार अधिकारीहरुले लागत अनुमान तयार गर्ने, स्वीकृत गर्ने, जग्गाको मूल्य बुझ्ने, बढी मूल्यको प्रस्ताव परेको भए बोलपत्र रद्द गर्ने जस्ता जिम्मेवारी पूरा गरेको देखिदैन । बोलपत्रका माध्यमबाट खरिद गर्दा समेत लागत अनुमान तयार नगरिएको, सार्वजनिक खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा, स्वच्छता, इमान्दारिता, जवाफदेहिता, विश्वसनीयता जस्ता सार्वजनिक खरिदका सिद्धान्तलाई ध्यान नदिइएको, बोलपत्र खोलीसकेपछि स्थानीय तहका वडा कार्यालयहरुबाट चलन चल्तीको मूल्य भनी लेखिदिएको पत्रलाई आधार मानिएको, मूल्य, गुणस्तर र आवश्यकताको पक्षलाई नहेरिएको साथै निगमको आर्थिक, प्राविधिक हित र स्वार्थलाई ध्यान नपुऱ्याएको देखिन्छ ।

यसै बीच निगमबाट आपूर्ति मन्त्रालयलाई मिति २०७३।१।३० मा जग्गा खरिद सम्बन्धमा भए गरेका काम कारवाहीहरुको सम्पूर्ण रुपमा प्रगति विवरण जानकारी गराएको देखिन्छ साथै निगमका अधिकारीलाई आपूर्ति मन्त्रालयमा बोलाई बोलपत्र प्रकाशन गर्न पटक पटक सोधनी र ताकेता गर्ने र सञ्चालक समितिले पनि जग्गा खरिदका सम्बन्धमा २०७३ कार्तिक ९ गते, मंसिर २२ गते, माघ २४ गते, फागुन ३१ गते र २०७४ वैशाख ४ गते, आषाढ १३ गते समेतमा पटक पटक जग्गा खरिद बारेमा प्रगति विवरण लिएको देखिन्छ ।

यसबाट सञ्चालक समिति जग्गा खरिद सम्बन्धमा पूर्ण जानकारी रहेको छ भन्न सकिन्छ । मन्त्रालय र यसको नेतृत्वदायी भूमिकामा रहने पदाधिकारी बोलपत्रका माध्यमबाट जग्गा खरिद गर्न गईरहेको विषयमा जानकारी रहे भएकै बुझिन्छ ।

त्यसै गरी मिति २०७३।१०।११ गते तत्कालीन सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूको कार्यक्षमता तत्कालीन माननीय आपूर्ति मन्त्री, आपूर्ति मन्त्रालयका सचिव, राष्ट्रिय योजना आयोगका पदाधिकारी, अर्थ मन्त्रालयका पदाधिकारी एवं अन्य पदाधिकारीहरूको उपस्थितिमा निगमका कार्यकारी निर्देशकबाट नेपाल सरकारको नीति बमोजिम प्रत्येक प्रदेशमा तीन महिनाको लागि पेट्रोलियम पदार्थको खपत धान्ने भण्डारण क्षमताको विकास गर्न निगमले विभिन्न क्षेत्रहरूमा भण्डारण निर्माणको लागि जग्गा खरिद गर्न जारी गरेको बोलपत्र लगायतको कार्यप्रगति, ५ लाख ३० हजार कि.ली क्षमताको पेट्रोल, डिजल, मट्टीतेल र हवाई इन्धन लगायतका पेट्रोलियम पदार्थ तथा १ लाख ३५ हजार मे.टन खाना पकाउने एल.पी ग्याँसको भण्डारण क्षमता निर्माणको योजना सम्बन्धी प्रस्तुतीकरण गरी जग्गा वाहेक निर्माण लागत ६४ अर्ब र मौज्दातमा रहने पेट्रोलियम पदार्थको करिब ४५ अर्ब गरी कूल १ खर्ब ९ अर्ब लाग्ने विषयको प्रस्तुतीकरण गरेको देखिएकोले यस विषयमा मुलुकको कार्यकारी प्रमुख देखि विभागीय मन्त्रीलाई बोलपत्रका माध्यमले जग्गा खरिद गरी निगमको भण्डारण क्षमता बृद्धि गर्ने कार्य हुन गईरहेको विषयमा जानकारी नभएको भन्न सकिने अवस्था देखिदैन ।

यसरी मन्त्रालयको उच्च नेतृत्वदायी जिम्मेवारीमा रहेका पदाधिकारी, आयल निगम सञ्चालक समितिका अध्यक्ष लगायत जिम्मेवार सदस्य पदाधिकारीहरू, खरिद प्रकृत्यामा संलग्न निगमका सम्पूर्ण जिम्मेवार अधिकारीहरू, टेण्डरदाता, गा.वि.स सचिव तथा वडा सचिवहरू, मालपोत कार्यालयका कर्मचारीहरू, स्थानीय विचौलियाहरू सबै बोलपत्रका माध्यमबाट निगमले जग्गा खरिद गर्दा हुन गएको आर्थिक अपव्यय, अपचलन र अनियमिततामा आ-आफ्नो स्थानमा जिम्मेवार देखिन्छन् । सबैको मिलेमतो वा उदाशीनतामा बोलपत्रका माध्यमबाट निगमलाई अत्याधिक व्ययभार पारेको र सर्वसाधारण उपभोक्ताले तिरेको रकमको अपव्यय भएको देखिन आउँछ ।

निगम सञ्चालक समितिले जिम्मेवारीपूर्ण तवरले जग्गा प्राप्तिमा सहजीकरण गर्नु पर्नेमा जिम्मेवारी पन्छाउने तवरले यति ठूलो राष्ट्रिय महत्वको विषय र ठूलो धनराशी खर्च हुने विषयमा एउटै व्यक्तिलाई अधिकार प्रत्यायोजन गरी जिम्मेवारपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको पाइँदैन । निगमका अधिकारीहरूले निगमको बृहत्तर हितलाई ध्यान राखी कार्य गर्नु पर्नेमा ६४ अर्बको भण्डारण गृहको पूर्वाधार निर्माण गर्न बाँकी हुँदा हुँदै उपभोक्ताले तिरेको रकमको एक-एक हिसाव राखी मितव्ययी तवरले खर्च गर्नुपर्नेमा सो जिम्मेवारी समेत पूरा गरेको देखिएन । अतः सञ्चालक समिति र निगमका जिम्मेवार अधिकारीको जिम्मेवारी र उत्तरदायित्व खोजी गरी कानूनी कारवाही गरिनु पर्दछ । त्यसै गरी चलनचल्तीको मूल्य सिफरिस गर्ने स्थानीय तहमा कार्यरत कर्मचारीहरूले मिलेमतोमा हचुवाका आधारमा बढी मुल्यांकन देखाउने कार्य गरेको देखिएकोले त्यस्तो गैरजिम्मेवारपूर्ण र अनुचित लाभ लिने उद्देश्य राखी गरिएको कामकारवाहीका लागि उनीहरूलाई प्रचलित कानून बमोजिम कानूनी कारवाही गरिनु पर्दछ भने प्रस्तावदाता र विचौलियालाई समेत छानबिन गरी प्रचलित कानूनको दायरामा ल्याइनु पर्दछ भन्ने उपसमितिको राय छ ।

निगमले भण्डारणका लागि जग्गा खरिद गर्न बोलपत्र गरी प्रकृत्यामा रहेका बोलपत्रहरू कानून अनुसार बदर गर्न मिल्ने भए बदर गर्ने अन्यथा जग्गाको हकमा उपयुक्त इञ्जिनियरिङ अध्ययन गरी जग्गा प्राप्ति ऐनको दफा १३.२ बमोजिम गठन हुने समितिको सिफारिसमा मात्र प्रकृत्या अगाडि बढाउन र अन्य स्थानहरूमा प्रादेशिक आवश्यकता बमोजिम जग्गा प्राप्तिका लागि जग्गा प्राप्ति ऐन, २०३४ को प्रावधान बमोजिम मात्रै कारवाही प्रारम्भ गरिनु पर्दछ । निगमको आर्थिक विनियमावली र प्रवन्धपत्र तथा नियमावलीलाई सार्वजनिक खरिद ऐन संग मिल्ने गरी र जग्गा खरिद गर्दा जग्गा प्राप्ति ऐन अनुसार नै हुने गरी तत्काल संशोधन गरिनु पर्दछ । जग्गा प्राप्ति ऐन हुँदाहुँदै विभिन्न व्यवस्थाहरू गरेर जग्गा खरिद गर्ने प्रकृत्या उचित नदेखिएकोले आगामी दिनमा सरकारले यस्ता कार्य कडाइकासाथ रोक्नु पर्दछ । पेट्रोलियम भण्डारण क्षमता बढाउने विषय राष्ट्रिय प्राथमिकतामा राखी सरकारले यस कार्यलाई अगाडि बढाउनु पर्दछ ।

भैरहवामा रोहीणी खोला किनाराको जग्गा सम्बन्धमा विगतमा उक्त खोलाले धार परिवर्तन गरी अर्को तर्फबाट वग्न थालेपछिको दक्षिण तर्फका नदी सतहको जग्गा खरिद गरिएको पाइएकोले उक्त नदीको वहावले वर्तमान र भविष्यमा पार्न सक्ने असर र न्यूनीकरण तथा समाधानको लागि Hydrological Expert बाट नदी र सम्भावित नदी कटान वारे अध्ययन गरिनुपर्ने, इञ्जिनियरबाट जग्गाको संरक्षणको लागि आवश्यक संरचना निर्माण गर्दा लाग्ने लागत ईष्टिमेट तथा Financial Analysis समेत गर्दा उक्त कार्य समेतको लागत जोड्दा जग्गाको मूल्य के/कति हुने भन्ने सम्बन्धमा Financial Benefit Analysis समेत गरेर इन्धन भण्डारण गर्ने सम्बन्धमा निधो गर्नु पर्ने देखिन्छ । उक्त स्थानमा बाँकी जग्गा खरिद गर्दा उपयुक्त प्राविधिक अध्ययन गराई परामर्शदाताको राय परामर्श बमोजिम मात्र थप जग्गाको पहिचान गरी जग्गा प्राप्ति ऐन बमोजिम खरिद गर्न उपयुक्त देखिन्छ भने चितवनमा लोथर पुल देखि तल थप संरक्षण गर्नु पर्ने भएकोले यस सम्बन्धमा पनि इञ्जिनियरिङ लागत अनुमान गर्नु पर्ने हुन्छ । निगमले खरिद गरेको भापाको जग्गा रेल्वे लाइन भित्र परेकोमा पछि रेल्वे लाइनलाई आवश्यक परेमा निगमको लगानीको सुरक्षा हुने तर्फ निगमले ध्यान पुर्‍याउनु पर्दछ ।

सरकारी स्वामित्वमा रहेको नेपाल आयल निगमले आफ्नो विनियमावली, सार्वजनिक खरिद ऐन, विगतको अनुभव समेतका आधार लिई गरेका काम कारवाहीहरूबाट व्यवहारिक रुपमा निगमलाई ठूलो आर्थिक हानी नोक्सानी भएको छ । निगमले न त जग्गा प्राप्ति सम्बन्धी प्रचलित ऐनको पालना गरेको छ न त सार्वजनिक खरिद ऐनको पूर्ण परिपालना गरी बोलपत्रका माध्यमबाट जग्गा खरिद गरिएको देखिएको छ । खरिद गर्ने माध्यमका सम्बन्धमा कानूनी रुपमा निरुपण गर्नु पर्ने देखिएतापनि जग्गा प्राप्ति ऐन मार्फत नै जग्गा प्राप्ति गर्नुपर्दथ्यो भन्ने उप समितिको राय छ । आर्थिक अनियमिता भ्रष्टाचार वा निगमलाई बढी व्ययभार पारिएको विषय र खरिद गर्ने वा जग्गा प्राप्ति तर्फ जानु पर्ने भन्ने विषय कानूनी प्रश्न रहेको हुँदा यस सम्बन्धमा कानूनी विवाद निरुपण गर्ने र नियमित, अनियमित वा भ्रष्टाचारको एकीन गर्ने विषय सम्बन्धित संवैधानिक जिम्मेवारी, काम, कर्तव्य र अधिकार प्राप्त निकायले आवश्यक छानबिन र अनुसन्धान गर्नु पर्ने देखिदा समितिले आवश्यक छानबिनको दायरामा ल्याउन सिफारिस एवं निर्देशन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

अनुसुचिहरु

अनुसूचि १

स्थलगत निरीक्षणका क्रममा आएका विषयहरु

१.१ मिति २०७४।१।६ गते भैरहवाको जग्गा स्थलगत निरीक्षणका क्रममा आएका विषयहरु
स्थानीय बासिन्दा

- ❖ फुपु गुजराइती चाई, रामप्रीत चाई केवटले १० कठ्ठाको रु चालीस लाखमा बेचेको । प्रतिकठ्ठा ४ लाख दिएको । जबरजस्ती जग्गा लिएका हुन् भनी जानकी सहनीले स्थलगत निरीक्षणका क्रममा कुरा राखेको ।

सरोज कुमार पाण्डे (रोहणी गाउँपालिका वडा नं २ का अध्यक्ष)

- ❖ चलन चल्तीको मूल्य ३-४ लाखमा पाइन्छ । जबरजस्ती जग्गा लिएको छ ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा भएको छलफल

कसिम अलिम मुसलमान (वडा नं ४ सदस्य)

- ❖ २ लाख प्रति कठ्ठा बिक्री भएको हो । पछि दाम बढाएर कसरी आएको हो थाहा छैन । कागजमा नम्वरी होला, खोलाले खाई सकेको जग्गा सचिवलाई नवेचनु भनेको थिएँ । सम्पूर्ण दलालहरु सक्रिय थिए । ऐलानी जग्गा बसन्तपुर सामुदायिक वनले वृक्षरोपण गर्नु पर्दछ । निगम आउनु पर्दछ तर जनतालाई क्षति नहोस्, जग्गालाई पुललाई क्षति नहोस् ।
- ❖ साढे तीनलाख सम्म जग्गा बिक्री भएको हो । यो भन्दा बढी मुल्यमा किनेको होइन । बसन्तपुरको जग्गा पास हुन बाँकी छ । केहि व्यक्तिहरु चार किल्ला खुलाउन कार्यालयमा आएको हो । वडा कार्यालयबाट खुलाएको छैन । स्थानीय जनप्रतिनिधिहरुलाई पनि दवाव आएको छ । स्थानीय दलाल र बाहिरको दलाल पनि छन् ।

अच्युत भट्टराई

- ❖ बाढी आउने हुनाले उक्त स्थान उपयुक्त छैन ।

कमल (स्थानीय बासिन्दा बसन्तपुर)

- ❖ रोहिणी खोलाले वर्षे पिच्छे कटान गर्दछ । आफन्तले साढे दुई लाखमा बेचेको हो । दलाल मार्फत वारेसनामा लिएर बेचेको छ । तटबन्ध बाँध्दा बसन्तपुरलाई हानि गर्दछ । निगम प्रत्यक्ष ठगिएको देखिएको छ । स्थानीयलाई धम्की दिएर खरिद गरिएको हो । सही निष्कर्ष र सही प्रतिवेदन जाओस् । खोलो पनि बेचिएको छ । ५२ सालको जस्तो बाढी आएमा सबै बगाउँछ । आयल निगमको भण्डारण बन्यो भने पुल र गाउँ बगाउँछ । वडा कार्यालय बाट चार किल्ला प्रमाणित गरेको छैन । खोला अन्यत्र सार्नु पर्दछ त्यहाँ भण्डारण बनाउने हो भने ।

नरेश के.सी (सञ्चारकर्मी)

- ❖ राती ९ बजे सम्म बसेर जग्गा पास गरेको छ मालपोतमा । किसानले बढीमा साढे तीनलाख सम्म पाएका छन् । कसैले ६ लाख सम्म पाएका छन् । दलालले बढी खाएका छन् । सरकारले किसान संग सिधै किनेको भए हुन्थ्यो । २२ करोड घोटला भएको छ । चार किल्ला नहेरी पास गरिएको छ । यो आश्चर्य लाग्दो छ । प्रतिवेदन जनताको पक्षमा आओस् । सुरेश घिमिरे प्रमोद ढुगाना, हर्ष दाहाल, नारायण उपाध्यायको टिम होटल निर्वाणमा एक महिना बसेर योजना बनाएका हुन् । तत्काल रोक्नु पर्दछ । १०

लाख रुपैयाँमा रुपन्देहीको जुनसुकै ठाउँमा पनि जग्गा पाइन्छ । आयल निगमले अधिग्रहण गर्न सक्छ कि सक्दैन ?

सञ्चारकर्मी

- ❖ नदी पनि जग्गा हो भन्ने बिसर्नु भयो । ४ मिटर हाइटमा छ भन्नु भयो अनुगमन टोली संयोजकले । हामीलाई शंका छ ।

दामोदर भण्डारी (मालपोत अधिकृत)

- ❖ आयल निगमका प्रबन्धक आउनु भएको थियो । न्यूनतम मूल्यांकन १ लाख थियो । यो भन्दा धेरै आएपछि राजस्व लिएर हामीले पारित गरिदिएका हौ । राजस्वको सबै हिसाब गर्दा केही समय लिएको हो । लिखत सम्बन्धी विवरणहरु समितिले मागेका बखत जुनसुकै समयमा पनि उपलब्ध गराउछौ ।

कान्तिपुर पत्रकार

- ❖ भण्डारण बनाउनु पर्दछ तर जग्गा सरकारले अधिग्रहण गर्न सक्दथ्यो । राज्यको पैसा अनावश्यक रुपमा दलाल र भू-माफियाको हातमा गयो । तटबन्ध गर्दा भन खतरा हुन्छ । निगमले सम्भाव्यता अध्ययन गर्नु कि गरेन ? भू-माफिया मार्फत जग्गा किन्नु पर्ने बाध्यता निगमलाई कहाँ बाट आयो ? जग्गामा जाने बाटो नै छैन । त्यो ढङ्गबाट पनि जग्गा किन्नु हुन्छ ?

सरोज कुमार पाण्डे (अध्यक्ष, रोहिणी गाउँपालिका वडा नं-२)

- ❖ खोलामा तेलको भण्डारण हुँदैन । गोली हान्छु भनेर धम्की दिए । मालपोत कार्यालयका कर्मचारी ढावामा बसेर कसरी काम भयो ? साढे तीन देखि चार लाख जनतालाई दिए । अरु पैसा कहाँ गयो ? भू-माफियाहरुलाई खतम गर्नु पर्दछ । भण्डारण कुनै हालतमा पनि हुन्न । तटबन्ध बाँध्दा पनि गाँउ डुब्छ ।

.....विश्वकर्मा (प्रमुख, जिल्ला समन्वय समिति)

- ❖ कुरा सुन्दा साह्रै लाजमर्दो महसुस भयो । राज्यका प्रमुख अंगहरु नै यस्तो । यत्रो घटना घट्दा पनि हामी अनभिज्ञ रहेछौ । यो घटना मैले पहिलो पटक सुने । स्थानीय, मालपोतका कर्मचारी र काठमाण्डौका पनि चोखो हुनु हुन्न ।
- ❖ विशेष छानवीन होस् । भण्डारण गर्न जग्गा चाहियो भन्ने परिस्थिति भएको भए हामी उपलब्ध गराउन सक्थौ । आवश्यक जग्गा रोहिणी किनारामा होइन अन्यत्र व्यवस्था गर्न सक्थौ । सम्पत्ति माथिको दुरुपयोग रोक्ने काम समितिले गरेको । भण्डारणका लागि कहाँ जग्गा उपलब्ध गराउने हो हामी तयार छौ ।

प्र.जि.अ. रुपन्देही

- ❖ नेपाल विद्युत प्राधिकरण, नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको लागी आवश्यक पर्ने जग्गा हामीले अधिग्रहण गर्ने गरेका छौ । जग्गा प्राप्त ऐन अनुसार अधिग्रहण गर्ने प्रचलन छ । विधि प्रकृया पुगेकै होला । विधि प्रकृया बेगर गएर गरेको हो भने कानूनी कारवाही गरिनु पर्दछ । जग्गा अस्वभाविक हो नै । अनुसन्धान छानवीन अगाडि बढाउन आवश्यक देखिएको छ ।

मा.जनक बुढा

जग्गाको मूल्य अस्वभाविक रुपमा बढी छ । भण्डारण गर्न कयौ गुणा बढी प्रोटेक्सनका लागि खर्च गर्नु पर्दछ । हाम्रा आँखा प्राविधिक होइनन् । छेक्वारका लागि बढी खर्च गर्न पर्ने देखिन्छ । संसदीय समितिले जस्ताको तस्तै रिपोर्ट सरकारमा प्रस्तुत गर्दछ ।

मा.सुभाष चन्द्र शाह ठकुरी

२५ प्रतिशत जग्गामा बालुवा थुप्रिएको छ । बीच बीचमा साना साना नाला देखिएका छन् । पुल र बाटा पनि जोखिम छ । जग्गा प्राप्त ऐन प्रयोग गरीएन । सार्वजनिक खरिद ऐन र विनियमावली प्रयोग गरियो । अब जग्गा प्राप्त ऐन प्रयोग गरेर मात्र खरिद गर्ने गरी सरकारलाई निर्देशन दिन्छौं । जग्गालाई वैज्ञानिक र व्यवस्थित प्रयोग गर्ने सवाल हो । प्रोटेक्सन गर्ने, हाइड्रोलोजिक इन्जिनियरिङ्गले उपयुक्त भन्नु पर्‍यो, प्राविधिक कुरा भनेको त्यहि हो । प्राविधि, प्राविधिक र पूँजी प्रयोग गरेर उपयुक्त जग्गा बनाउन सकिन्छ तर अन्यत्र भन्दा बढी पर्‍यो भने उपयुक्त हुँदैन । हाम्रो क्षमता पनि हेर्नु पर्दछ । खरिद गरि सकेको विषयमा हाइड्रोलोजिकल कुरा, मूल्यका कुरा सबैका आधारमा के हुन्छ भनेर हामी विश्लेषण गर्दछौ ।

रनोज कुमार यादव (अध्यक्ष, रोहिणी गाउँपालिका)

❖ बाटो बाट टच गराएर किन्नु भएको छ । ८ नं का लागि सिफारिस मागेका थिए, पाएका छैनन् । १० लाखको रेट चलन चल्तीको रेट ठिक हो । हाइवे टच गरेको जग्गा १३-१४ लाख पर्दछ । हाइवेमा टच भएको जग्गाको मूल्य अलि बढी पर्दछ । नदीमा सधैं बाढी आएको बेला डुवानमा हुन्छ । दुवै तर्फ तटबन्ध गरेर कसैलाई नोक्सान नहुने गरी बनाउनु पर्दछ ।

१.२ मिति २०७४।१।८ गते चितवनमा स्थलगत निरिक्षणका क्रममा आएका विषयहरु

तोयानाथ पाठक (स्थानीय जग्गा धनी)

❖ जनतालाई चित्त बुझ्दो किसिमले रकम दिएको छ । आफूले पनि १५ लाख ८५ हजारमा विमला देवी पाठकको नामबाट पारित गरिदिएको हो । त्यो भन्दा बढी पनि लिएको छु । काम पाउने आशा र सरकारी निकाय आए पछि तटबन्ध राम्रो भयो भने गाउँ सुरक्षित हुने आशामा हामीले जग्गा दिएका हौं । १८ कठ्ठा मैले बेचेको हो ।

मेघनाथ लामिछाने

❖ दुई कठ्ठा मैले १० लाखमा बेचेको हुँ । पहिला ७-८ चलेको थियो । पुष माघ तिर ठेकेदार मार्फत बेचेको हुँ । ८ लाख भन्दा तल पाउने यहाँ छैनन् । नजिकै १७ लाखमा बिक्री भई रहेको छ ।

प्रविण शर्मा , रामचन्द्र श्रेष्ठ

❖ निगमको जग्गाले गर्दा प्रोटेक्शन गरेमा पूर्वी चितवनलाई राम्रो हुन्छ । यही आशाले यहाँका जनताले जग्गा बेचेका हुन् ।

प्रभा वराल (मेयर, राप्ती नगरपालिका)

❖ चलन चल्तीको रेट भन्दा जनताले बढी रेट पाएका छन् भन्ने सुन्नमा आएको । २-३ लाख प्रतिकठ्ठा चलेको जनताले ४ देखि ९ लाख सम्म पाउनु भएको भन्ने सुन्नमा आएको छ । स्थानको हिसावले उपयुक्त र राम्रो ठिक छ । प्राकृतिक वातावरणीय हिसावले ठिक छ । पूर्वी चितवनलाई यसले राम्रो गर्दछ ।

सिद्धिलाल स्याङताड वडा अध्यक्ष १ न. वडा र श्याम सुन्दर उप्रेती वडा अध्यक्ष वडा नं २

❖ जग्गा ७, ८, ९, र १० लाख सम्म पनि लिएका छन् । १०-१२ लाख सम्म पनि पाएका छन् कसै कसैले पहिला २ देखि ३ लाख चलन चल्तीमा थियो ।

डम्बर बहादुर ढुगाना

❖ रोजगारीको आशा, विकासको आशा, यहाँ निगम बस्नु पर्दछ ।

मा. संयोजक

पाएको र बेचेकोमा धेरै अन्तर छैन । ल्याण्ड फिलिड कसरी गर्नु पर्दछ भन्ने पनि हेर्नु पर्दछ । पूर्वी चितवन बाढीबाट संरक्षण हुने आशा बुझेका छौ ।

प्र जि अ कक्षमा भएको छलफल

मा. संयोजक

जग्गा खरिद सम्बन्धी प्रश्न उठेको हुनाले अनुगमन गरेका हौं । पूर्व वडा अध्यक्ष, वर्तमान वडा अध्यक्ष, सम्बन्धित केहि जग्गा धनीहरुका बीच पत्रकारका बीच नगरपालिकाको मेयर समेत बसीकन निरिक्षण भ्रमण गर्‍यौं । भूगोलको अध्ययन गर्‍यौं । कति हाइटमा बाटो छ, कति तल जमिन छ भनेर हेर्‍यौं । हाइवे देखि त्यो बाटोमा पुग्न निकास के छ भनेर हेर्‍यौं । मूल्य सोध खोज गर्‍यौं । भण्डारण स्थल उपयुक्त छ, छैन लोकेशन हेर्‍यौं । कसरी सही ठाउमा हिड्ने, कसरी अगाडि बढ्ने, गल्ती गरेको भए कसरी सजाय दिलाउने भनेर आएका हौ ।

रमेश प्रसाद गौतम (मालपोत अधिकृत)

- ❖ आयल निगम र जयराम थापा लगायत १२ जनाले लिखत पारित गरेको सत्य हो । जग्गा कानून बमोजिम हेर्ने हो । मूल्य अनुसार राजस्व असूली गरेर जग्गा पारित गरिदिने हो । चार किल्लामा हाम्रो सरोकार हुँदैन । प्रत्येक लिखतमा घर बाटो खुलेको छ । २३ विगाह १२ कठ्ठा साढे तीन धुर पारित भएको छ । आ.ब २०७३/७४ को लागि बाटो भएको खेती योग्य जग्गाको सरकारी मुल्यांकन एक लाख पचास हजार रहेको छ ।

उत्तम खड्का (नापी कार्यालय खैरहनी)

- ❖ नक्सा र ट्रेस लिन आउनु भएको, ट्रेस दिन नमिल्ने भएकोले दिएनौं । जग्गा एकीन गरेका छैनौं ।

श्याम सुन्दर उप्रेती (अध्यक्ष, वडा नं.-२)

- ❖ स्थानीयले राम्रो रकम पाएका छन् तर राज्यको बढी व्यय भएको छ । ३ लाख सम्म जाने जग्गालाई १५ लाख परेको छ । भण्डारण बाट चुहावट भएमा कृषि योग्य जमिनलाई पनि असर गर्छ कि, त्यो पनि हेर्नु पर्दछ ।

सिद्धिलाल (अध्यक्ष, वडा नं.-१)

- ❖ संरक्षण, रोजगारको आशा तर मूल्य बढी भएकै हो । तटवन्ध गर्न पर्ने जोखिम छ ।

कुल वहादुर खड्का (राष्ट्रिय अनुसन्धान प्रमुख चितवन)

- ❖ मान्छेले १३,५०,०००/- सम्म पाएका छन् । खरिद गरेर संरक्षण हुन्छ भने सान्दर्भिक नै हो । जग्गा खरिदका समयमा को को मान्छे आएका थिए भन्ने अनुसन्धानको हामीलाई जानकारी भएको विषय म पछि छुट्टै बताउन चाहन्छु ।

स्थानीय विकास अधिकारी

- ❖ जग्गाको चलन चल्तीको मूल्य निर्धारण गर्दा वा मुआब्जाको निर्धारणका लागि मालपोतको दर, बैंकमा धितो लिने दर, मालपोतमा खरिद बिक्री भएको कारोवार भएको मूल्यलाई आधार लिने गरिन्छ ।

सहायक प्रजिअ

- ❖ विगतका अनुभवका आधारमा सरकारी वा संस्थानहरुलाई आवश्यक जग्गा अधिग्रहण गरेर लिइन्थ्यो । यसको बारेमा केही थाहा भएन ।

प्रभा बराल (मेयर)

- ❖ होटल राख्न पाए हुन्थ्यो भन्ने कुरा गर्दै जाँदा आयल निगमले जग्गा लिएको कुरा सुनें । सुरूमा ५ पछि ८ देखि १० लाख सम्म पाएका छन् भन्ने सुनेको छु । वास्तवमा ३ लाख भन्दा बढ्दा पर्ने जग्गा होइन । ८ लाख पाउँदा जग्गा धनी खुशी छन् । विचौलिया भन खुशी छन्, राज्य ठगिएको छ । निगम त्यहाँ हुँदा चितवनलाई राम्रो हुन्छ । निकुञ्जलाई पनि असर गर्दैन । तटवन्ध भई संरक्षण हुँदा जनतालाई राम्रो हुन्छ ।

दिपेन्द्र अधिकारी (मानव अधिकारकर्मी, पत्रकार)

- ❖ स्थानीय स्तरमा नै विचौलियाहरु सक्रिय छन् ।

रमेश कुमार पौडेल नागरिक

- ❖ बढीमा ८ लाख पाएका छन् । अहिले पनि त्यहाँ किनवेच भईरहेको छ । फेरि निगमले किन्छ भनेर ।

विकास पौडेल (ए.वि.सी न्युज)

- ❖ १५,९५,०००/- मा जग्गा बिक्री भएको छ तर जग्गा धनीले ८ लाख पाएको भन्ने छ । जस-जसको चलखेल थियो तिनीहरुले अनुगमन टोलीलाई घेरेका थिए ।

नारायण भट्ट (प्र.जि.अ.)

- ❖ मैले यो विषय पत्र पत्रिका मार्फत मात्र थाहा पाएको हो । प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई जिल्लाको सबै कामकारवाहीको जानकारी हुन्थ्यो तर राज्यको महत्वपूर्ण काम, दीर्घकालीन महत्व राख्ने कामको जानकारी भएन । नीजि क्षेत्रको समेत जग्गा खरिद गरिदिन अनुरोध आउँथ्यो । व्यक्तिले खरिद गरे जस्तो गरि खरिद गर्न कानूनले मिल्दैन होला । जग्गा प्राप्ति ऐन, २०३४ मार्फत नै गर्न पर्ने प्रकृया हुनु पर्दथ्यो । विद्युत प्राधिकरण, टेलिकम, नागरिक उडययन प्राधिकरण, जस्ता निकायले पनि जग्गा प्राप्ति ऐन अन्तरगत नै खरिद गरेका हुन । मुआब्जा निर्धारण गर्दा सरकारी दररेट, बजार मूल्य, मालपोतले रजिष्ट्रेशन गर्दाको मूल्य, बैकले लिने धितोको दररेटलाई आधार मानिन्थ्यो मुआब्जा निर्धारण गर्दा । कुनै पनि चर्चा नचलाइकन चुनावको वेलामा पारेर कारोवार भएको छ । डिफेन्स गर्ने आधारहरु देखिरहेको छैन ।

मा.जनक बुढा

चलन चल्तीको मूल्य भन्दा बढी भयो भन्ने गुनासो आएकोले अनुगमन गरेका हौं । सरकारलाई सुझाव र दवाव दिने हो । जग्गा धेरै अनुपयुक्त ठाउँ जस्तो लाग्दैन । सबै कुराकानी सुनेर धारणा अधि बढाउने र प्रतिवेदन दिने हो ।

मा. संयोजक

जग्गा प्राप्ति ऐन प्रयोग नगरीकन खरिद प्रकृया अगाडि बढाउनु भयो । प्रकृया सुधारनेमा हाम्रो सुझाव जान्छ । कारवाही गर्ने निकाय अरु नै हो ।

१.३ मिति २०७४।१।६ र ७ गते भाषाको जग्गा स्थलगत निरिक्षणका क्रममा आएका विषयहरु

प्रदेश नं १ अन्तर्गत भाषा जिल्लामा १०-१५ बिगाहा जग्गा खरिद गर्न उपयुक्त हुने सञ्चालक समितिको निर्णय भएको देखिन्छ । जग्गाको लागि मिति २०७३।०९।०५ मा गोरखापत्र दैनिकमा बोलपत्र आह्वान गरिएकोमा ३ वटा बोलपत्र आवेदन परेको र बोलपत्रदाता निरज थपलियाको बोलपत्र (रु. १३,५१,०००/- प्रति कठ्ठाको दरले कबोल गरेको क्षेत्रफल २४-१-१०

बिगाहा) मिति २०७४।१।७ मा स्वीकृत भई बोलपत्र स्वीकृत गर्ने आशयको सूचना मिति २०७४।१।१४ मा प्रकाशित भएको र खरिद सम्झौता २०७४।१।२५ मा सम्पन्न भएको देखिन्छ । कबोल गरेको जग्गाभन्दा केही कम २३-३-१३ बिगाहा २०७४।२।४ मा जिल्ला मालपोत कार्यालय, भापाबाट रजिष्ट्रेशन पास भएको छ ।

रु. १३,५१,०००।- प्रति कठ्ठाको दरले प्रस्ताव गरिएको बोलपत्र मूल्यांकन गर्दा नेपाल आयल निगमले साविकको दुवागढी गा.वि.स वडा नं. १ र २ को संयुक्त वडा कार्यालयले लेखेको पत्रमा उल्लेखित चलनचल्तीको मूल्य रु. १८,००,०००।- प्रति कठ्ठालाई आधार मानेको छ । यद्यपि स्थलगत निरीक्षणको क्रममा भ्रमण टोलीलाई प्राप्त जानकारी अनुसार सो मूल्य वास्तविक मान्न सकिँदैन । जिल्ला मालपोत कार्यालय भापाको अनुसार नेपाल आयल निगमले खरिद गरेको जग्गामध्ये मेची राजमार्गसँग जोडिएको जग्गाको सरकारी मूल्य रु. ५,००,०००।- प्रति कठ्ठा र अन्य जग्गाको रु. ३३,०००।- प्रति कठ्ठा रहेको छ भने मेची नगरपालिका प्रमुख तथा सोही नगरपालिकाको वडा नं १३ का वडाध्यक्षका अनुसार चलनचल्तीको मूल्य राजमार्ग जोडिएको जग्गाको प्रतिकठ्ठा रु. ५,००,०००।- र अन्य जग्गाको ठाउँ अनुसार रु. १,००,०००।- देखि रु. ३,००,०००।- सम्म रहेको छ । राजमार्गसँग जोडिएको ५ कठ्ठा जग्गाका साविक जग्गाधनी श्री राजु कार्कीले आफूले प्रतिकठ्ठा रु. ५,५०,०००।- पाएको बताए । त्यसैगरी राजमार्गभन्दा केही भित्रको जग्गा बिक्री गरेका श्री अनिलकुमार कार्कीले ३ बिगाहा जग्गा रु. ४,४०,०००।- प्रति कठ्ठाको दरले बिक्री गरेको र सोही अनुसारको रकम प्राप्त गरेको बताए । उनका अनुसार सुरुमा जग्गा बिक्री गर्ने आफ्नो मनसाय नभएको तर तत्काल चलनचल्तीमा रहेको मूल्य भन्दा बढी मूल्यमा प्रस्ताव आएको कारण बिक्री गरेको बताए, साथै आफूलाई नेपाल आयल निगमले जग्गा खरिद गर्ने बारे जानकारी नभएको र सम्पूर्ण कारोबार निरज थपलिया भन्ने व्यक्तिसँग गरेको समेत बताए ।

भापामा खरिद गरिएको जग्गा पूर्वपश्चिम राजमार्गबाट १.२ कि.मि. दूरीमा र मेची राजमार्गबाट पूर्वमा अवस्थित छ । पूर्व पश्चिम रेलमार्गको लागि प्रस्तावित मार्गको केही हिस्सा समेत सो जग्गाभित्र पर्ने हुँदा नेपाल आयल निगमले खरिद गरेको जग्गामध्ये केही जग्गा रेलमार्गको अधिग्रहणमा पर्न सक्ने र भौतिक संरचना निर्माणमा बाधा उत्पन्न हुन सक्ने समेत देखिन्छ । जिल्ला नापी कार्यालय, भापाको अनुसार जग्गा कारोबार गर्दाको समयमा नापी नगरिएको हुँदा वास्तविक क्षेत्रफल पास गरिएको क्षेत्रफलभन्दा कम हुन सक्ने सम्भावना समेत रहेको छ ।

१.४ मिति २०७४।५।८ गते सर्लाहीको जग्गा स्थलगत निरीक्षणका क्रममा आएका विषयहरू

प्रदेश नं २ अन्तर्गत सर्लाही जिल्लामा ४-५ बिगाहा जग्गा खरिद गर्न उपयुक्त हुने सञ्चालक समितिको निर्णय भएको देखिन्छ । जग्गाको लागि मिति २०७३।०९।१९ मा गोरखापत्र दैनिकमा बोलपत्र आह्वान गरिएकोमा ४ वटा बोलपत्र आवेदन परेको र बोलपत्रदाता विनोद भण्डारीको बोलपत्र (रु. ९,६१,०००।- प्रति कठ्ठाको दरले कबोल गरेको क्षेत्रफल १५-१२-१४ बिगाहा) मिति २०७३।१२।३ मा स्वीकृत भई बोलपत्र स्वीकृत गर्ने आशयको सूचना मिति २०७३।१२।४ मा प्रकाशित भएको र खरिद सम्झौता २०७३।१२।१३ मा सम्पन्न भएको देखिन्छ ।

१४-५-१८ बिगाहा जग्गा मिति २०७३।१२।१७ मा र १-१-६ बिगाहा मिति २०७४।३।६ मा रजिष्ट्रेशन पास भएको छ ।

रु. ९,६९,०००।- प्रति कठ्ठाको दरले प्रस्ताव गरिएको बोलपत्र मूल्यांकन गर्दा नेपाल आयल निगमले साविकको नेत्रगंज गा.वि.स कार्यालयले लेखेको पत्रमा उल्लेखित चलनचल्तीको मूल्य रु. १८,१०,०००।- प्रति कठ्ठालाई आधार मानेको छ । यद्यपि स्थलगत निरीक्षणको क्रममा भ्रमण टोलीलाई प्राप्त जानकारी अनुसार सो मूल्य वास्तविक मान्न सकिँदैन । जिल्ला मालपोत कार्यालय सर्लाहीको अनुसार नेपाल आयल निगमले खरिद गरेको जग्गाको सरकारी मूल्य रु. ३३,०००।- प्रति कठ्ठा रहेको छ । नेपाल आयल निगमलाई जग्गा बिक्री गर्ने जग्गाधनीमध्ये एक अशोक सिंहले करिब २० दिन अगाडि मात्रै आफूले ३ कठ्ठा जग्गा छिमेकीलाई रु. १,३५,०००।- प्रति कठ्ठाको दरले बिक्री गरेको बताएकोबाट पनि तत्कालीन समयको चलनचल्तीको दरभन्दा अस्वभाविक बढी दरमा नेपाल आयल निगमले भुक्तानी गरेको प्रस्ट हुन्छ । नेपाल आयल निगमलाई जग्गा बिक्री गर्ने विभिन्न साविक जग्गाधनीहरूसँग भ्रमण टोलीले गरेको कुराकानीमा अधिकांश जग्गाधनीले प्रतिकठ्ठा रु. २,७५,०००।- देखि ३,२५,०००।- सम्म पाएको बताएका छन् भने रामाशिस यादवले आफूले ११ कठ्ठा जग्गाको लागि प्रतिकठ्ठा ५,५०,०००।- पाएको बताएका छन् । नेपाल आयल निगमका पदाधिकारीहरूले जग्गा उपलब्ध गराउने प्रत्येक परिवारबाट एक जनालाई रोजगारी दिने प्रलोभन देखाएको समेत उनीहरूले बताएका छन् । जग्गा पास गर्ने समयमा सबै जग्गाधनीलाई जिल्ला अदालतमा लगी विनोद भण्डारीको नाममा अधिकृत वारेसनामा दिन लगाइएको र कोही पनि स्वयं मालपोत कार्यालयमा उपस्थित नभएको बुझिएको छ ।

अनुसूचि २

नेपाल आयल निगमको जग्गा खरिद सम्बन्धी प्राप्त फाइलबाट देखिएका विवरण

जग्गा खरिद सम्बन्धीका प्रकृया एवं कृयाकलापहरु	भाषा	सर्लाही	चितवन	भैरहवा
बोलपत्र प्रक्रिया सुरु गर्न जग्गा छनौट उपसमितिको निर्णय	२०७३।०८।१५	२०७३।०८।१५	२०७३।०८।१५	२०७३।०८।१५
बोलपत्र आह्वानको सूचना प्रकाशन गर्ने निर्णय (कार्यकारी निर्देशकबाट टिप्पणी आदेश स्वीकृत)	२०७३।०९।०४	२०७३।०९।१७	२०७३।०८।२६	२०७३।०८।२६
बोलपत्रको सूचना प्रथमपटक गोरखापत्रमा प्रकाशन	२०७३।०९।०५	२०७३।०९।१९	२०७३।०८।२७	२०७३।०८।२९
प्राप्त बोलपत्र संख्या	३ वटा	४ वटा	२ वटा	२ वटा
मूल्यांकन समितिमा पठाइएको	२०७३।१०।२०	२०७३।११।११	२०७३।१०।०७	२०७३।१०।०७
मालपोत कार्यालय र स्थानीय तहलाई सरकारी र चलनचल्तीको दररेट सोधिएको	२०७३।१२।२२	२०७३।११।११	२०७३।१०।१८	२०७३।१०।०७
स्थलगत अध्ययन प्रतिवेदन कार्यकारी निर्देशक समक्ष पेश	२०७४।०१।०३	२०७३।१२।०२	२०७३।१०।२१	२०७३।१२।२२
मूल्यांकन समितिको टेण्डर मूल्यांकन प्रतिवेदन स्वीकृत	२०७४।०१।०७	२०७३।१२।०३	२०७३।१०।२६	२०७३।१२।२७
स्वीकृत टेण्डरको				
कबोल गरेको जग्गा क्षेत्रफल (विगाहा)	२४-१-१०	१५-१२-१४	२४-९-२.४७	२७-१६-१.७५
बोलपत्रमा प्रस्तावित मूल्य प्रति कट्टा	१३,५१,०००	९,६१,०००	१५,८५,०००	१०,९३,०००
स्थानीय तहबाट जानकारी प्राप्त मूल्य-सरकारी दर	७५,०००	३३,०००	३,५०,०००	
स्थानीय तहबाट जानकारी प्राप्त मूल्य - चलनचल्तीको	१८,००,०००	१८,१०,०००	३०,००,०००	१५,००,००० देखि २०,००,००० सम्म
बोलपत्र स्वीकृत गर्ने आशयको सूचना गोरखापत्रमा प्रकाशित	२०७४।०१।१४	२०७३।१२।१४	२०७३।११।०३	२०७३।१२।३०
खरिद सम्झौता सम्पन्न	२०७४।०१।२५	२०७३।१२।१३	२०७३।११।१९	२०७४।०१।१४
रजिष्ट्रेशन पास मिति - पहिलो चरण	२०७४।०२।०४	२०७३।१२।१७	२०७३।११।२२	२०७४।०३।२८
पास भएको क्षेत्रफल - पहिलो चरण	२३-३-१३	१४-५-१८	२१-५-१५.७५	१४-७-७.१
भुक्तानी दिने निर्णय स्वीकृत - पहिलो चरण	२०७४।०२।०५	२०७३।१२।२१	२०७३।११।२४	२०७४।०३।३०
रजिष्ट्रेशन पास मिति - दोस्रो चरण		२०७४।०३।०६	२०७४।०३।२७	
पास भएको क्षेत्रफल - दोस्रो चरण		१-१-६	२-६-७.५	
भुक्तानी दिने निर्णय स्वीकृत - दोस्रो चरण		२०७४।०३।१९	२०७४।०३।२९	

जग्गा सम्बन्धी देखिएका प्रारम्भिक तथ्यहरु

- ❖ सञ्चालक समितिको मिति २०७३/०७/०९ को बैठकले ४ सदस्यीय जग्गा छनौट उपसमितिको गठन गरेको । जग्गा छनौट सम्बन्धी आवश्यक निर्णयहरु गर्न निगम व्यवस्थापन लाई दिने निर्णय भएको ।
- ❖ जग्गा छनौट उपसमितिको पहिलो बैठकले न्यूनतम ५ विगाह र अधिकतम २०-२५ विगाह जग्गा खरिद गर्ने निर्णय भई सोही अनुसार जग्गा खरिद भएको ।

- ❖ जग्गा छनौट उपसमितिको पहिलो बैठक (मिति २०७३/०७/२६) ले विगतको अनुभव अनुसार नेपाल सरकारको सहयोगमा पूर्ण रुपमा अधिग्रहण मात्र गरी प्राप्त गर्न सक्ने अवस्था नदेखिएको हुनाले टेण्डर प्रक्यावाट जग्गा खरिद गर्ने भन्ने निर्णय भएको ।

स्थान	निगम सञ्चालक समितिले स्वीकृत गरेको क्षेत्रफल	खरिदको लागि कबोल गरिएको क्षेत्रफल	खरिद गरिसकेको क्षेत्रफल
भापा	१५-२० विगाह	२४-१-१० विगाह	२३-३-१३ विगाह
सर्लाही	४-५ विगाह	१५-१२-१४ विगाह	१५-६-१४ विगाह
चितवन	२० विगाह	२४-९-२.४७ विगाह	२३-१२-३.२५ विगाह
भैरहवा	१५ विगाह	२७-१६-१.७५ विगाह	१४-७-७.१ विगाह

स्थान	खरिदको लागि सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत रकम	काबोल भएको जग्गा खरिद गर्दा भुक्तानी हनुपर्ने जम्मा रकम	खरिद गरिसकेको जग्गाको भुक्तानी भइसकेको रकम
भापा	८५ करोड	६५,०५,०६,५००।- (स्वीकृत बजेटको परिधिमा रहेको)	६२,६३,९१,१५०।-
सर्लाही	१० करोड	३०,०५,०४,७००।-(कूल बजेटबाट रकमान्तर गरिएको)	२९,४७,३८,७००।-
चितवन	८५ करोड	७७,५२,६०,७४७।५०।-(स्वीकृत बजेटको परिधिमा रहेको)	७४,८३,७७,५६२।५०।-
भैरहवा	८५ करोड	६०,७८,०३,६३७।५०।-(स्वीकृत बजेटको परिधिमा रहेको)	३१,४०,७९,०१५।-

- ❖ जग्गा छनौट उपसमितिको दोस्रो बैठक (मिति २०७३/०८/१५) ले चितवन र भैरहवामा जग्गा खरिद गर्न निगमको खरिद इकाईबाट कार्यकारी निर्देशकको स्वीकृति लिई खरिद प्रक्या अघि बढाउने निर्णय गरेको छ । सोही अनुरूप बोलपत्र आव्हान भएको छ । तर भापाको जग्गाको सम्बन्धमा स्पष्ट निर्णय नभएको र सर्लाहीमा थप अध्ययन गर्नुपर्ने निर्णय भएको अवस्थामा खरिद इकाई र खरिद तथा लागत इकाई कमिटीको टिप्पणी आदेश स्वीकृत पश्चात बोलपत्र आव्हान गरिएको ।
- ❖ जग्गा खरिद गर्दा सञ्चालक समितिले सम्बन्धित क्षेत्रमा छुट्याएको रकमलाई नै लागत अनुमान मानेर जग्गा खरिद प्रक्या अगाडि बढाइएको ।
- ❖ जग्गा विक्री गर्न इच्छुक जग्गा धनी/व्यक्ति जग्गा खरिद विक्री गर्न रजिष्टर्ड कम्पनी, फर्म वा संस्थाबाट बोलपत्र आव्हान गरिएको ।
- ❖ टेण्डर आव्हान गरिसकेपछि जग्गा खरिद गर्नुभन्दा अघि सम्बन्धित जिल्ला मालपोत कार्यालय र स्थानीय तहबाट सरकारी मूल्य र चलनचल्तीको मूल्यको जानकारी निगमबाट माग भएको । स्थानीय निकायबाट प्राप्त सरकारी मूल्य र चलनचल्तीको मूल्यमा धेरै ठूलो अन्तर रहेको ।
- ❖ भापामा ३ वटा सर्लाहीमा ४ वटा, चितवनमा २ वटा र भैरहवामा २ वटा टेण्डरहरु जग्गा उपलब्ध गराउने व्यक्ति (तेस्रो पक्ष)बाट टेण्डर परेकोमध्ये न्यूनतम मूल्य र सारभूत रुपमा प्रभावग्राही जग्गा खरिद गर्ने निर्णय भएको ।
- ❖ सञ्चालक समितिको मिति २०७३/१०/२४ को (.....स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र रही जग्गा छनौट उपसमितिले स्थान/क्षेत्र छनौट गरी व्यवस्थापनबाट स्वीकृत

स्थानहरुमा जग्गा खरिदका लागि बोलपत्र आह्वान गरीजग्गा खरिद गर्ने प्रयोजनको लागि निगमका कार्यकारी निर्देशकलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने ।) निर्णयानुसार कार्यकारी निर्देशकबाट जग्गा खरिद सम्बन्धी अन्तिम निर्णय भएको ।

- ❖ निगमले जग्गा खरिद गर्दा स्थानीय तहबाट प्राप्त चलनचल्तीको मूल्यभन्दा कम मूल्यमा जग्गा टेण्डर मार्फत प्राप्त भएको भन्ने आधार र निर्णय गरी जग्गा खरिद गरेको देखिएको ।
- ❖ जग्गा उपलब्ध गराउने व्यक्ति र NOC बिचको सम्झौता बमोजिम जग्गा उपलब्ध गराउने व्यक्तिलाई भुक्तानीको ५ % रकम तत्काललाई बाँकी राखेर भुक्तानी दिएको ।
- ❖ निगमले आर्थिक प्रशासन तथा खरिद सम्बन्धी विनियमावली, २०६४ अनुसार जग्गा खरिद गरिएको भनिएको ।
- ❖ यस सम्बन्धमा थप अध्ययन र स्थलगत रुपमा अध्ययन अवलोकन गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको ।

अनुसूचि ३

जग्गा खरिद सम्बन्धि सार्वजनिक सूचनाहरु

बोलपत्र आह्वानको सूचना

प्रथमपटक प्रकाशित मिति : २०७३/०८/२७

टेण्डर/इन्जिनियरिङ/चितवन/जग्गा खरिद-१०/०७३-७४

नेपाल आयल निगम लिमिटेडको डिपो निर्माण गर्ने प्रयोजनको लागि उल्लेख भएअनुसारको तोकिएको ईलाकाभित्र जग्गा खरिद गर्न आवश्यक भएकोले जग्गा बिक्री गर्न ईच्छुक जग्गा धनी/व्यक्ति जग्गा खरिद बिक्री गर्न रजिष्टर्ड कम्पनी, फर्म वा संस्थाहरुबाट यो सिलबन्दी बोलपत्र आह्वान गरिएको छ।

क्र.सं.	जग्गाको विवरण क्षेत्र	परिमाण/क्षेत्रफल
१.	चितवन जिल्लाको लोथरदेखि टिकौलिसम्मको पूर्व-पश्चिम राजमार्ग (हेटौडा-नारायणघाट) को दाया बाया राजमार्गसँग सटेको वा दाया बाया राजमार्गदेखि बढीमा ३(तिन) कि.मि.भित्र पेट्रोलियम ऊर्जाबाट सञ्चालन हुने उद्योग रोलिङमिल, बाक्लो बस्ती, सार्वजनिक पाटीपौवा आदि नजिकै नभएको ईलाकामा दोहोरो भारी मालबाहक सवारीसाधन चल्न सक्ने अवस्थाको सार्वजनिक सहायक मार्ग भएको वा निगमको लागि मात्र निजी स्वामित्वमा आउने गरी दोहोरो भारी मालबाहक सवारीसाधन चल्न सक्ने निजी बाटोको प्रस्ताव गरिएको चौहादी मिलेको करिब २०(बीस) बिगाह समतल जग्गा प्रस्ताव पेस गर्नुपर्ने छ।	करिब २० बिगाहा

- बोलपत्र फाराम निगमको केन्द्रीय कार्यालय, खरिद इकाई, बबरमहल, काठमाडौँबाट रु.१०,०००/- (दश हजार) मात्र (फिर्ता नहुने) नगदै भुक्तानी गरी मिति २०७३/१०/२ सम्म प्राप्त गर्न सकिने छ।
- बोलपत्र जमानतबापत कबोल रकमको कम्तिमा २.५% ले हुने धरौटी रकम निगमको बबरमहल, काठमाडौँ स्थित राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकको च.हि.नं. १ मा नगदै जम्मा गरेको सक्कल बैंक भौचर वा निगमको नाममा खिचेको सक्कल डिमाण्ड ड्राफ्ट वा ६ महिना बहाल अवधि भएको वाणिज्य बैंकले जारी गरेको सर्त रहित बैंक जमानत पेस गर्नु पर्नेछ।
- बोलपत्रमा प्रस्तावित जग्गाको मूल्य अंक र अक्षरमा केरमेट नगरी प्रष्ट प्रिन्ट गरेको वा मसीले लेखिएको हुनु पर्नेछ। बोलपत्रका साथ जग्गाधनी पूर्जा, कित्ताकाट नक्सा, मालपोत तिरेको रसिद, बोलपत्रदाता आफै जग्गाधनी नभएमा जग्गाधनीको मन्जुरीनामा, जग्गाधनीको नागरिकता र फर्म, संघ-संस्था भए आफ्नो दर्ता प्रमाण र आयकर प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि पेस गर्नु पर्ने छ। बोलपत्रदाताले प्रस्तावित जग्गाको बोलपत्र निगमबाट स्विकृत भई पत्र प्राप्त गरेको मितिले ३० दिनभित्र निगमको नाउँमा रजिष्ट्रेशन पास गराई दिनु पर्ने छ। तोकिएको अवधिभित्र प्रस्ताव गरेको सबै जग्गा पास गरी दिन नसकेमा धरौटी रकम जफत गर्न सकिने छ।
- सिलबन्दी बोलपत्र मिति २०७३/१०/०३ गते दिनको १२:०० बजेसम्ममा निगमको केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल, काठमाडौँमा दर्ता भइसकेको हुनुपर्नेछ। दर्ता भएका बोलपत्रहरू सोही दिन दिनको १४:०० बजे निगमको, केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल, काठमाडौँमा बोलपत्रदाता वा निजको अख्तियारप्राप्त प्रतिनिधिको रोहवरमा वा उपस्थित नभएमा पनि खोलिने छ। यदि बोलपत्र बुझाउने वा खुल्ने दिन बिदा पर्न गएमा सो को भोलिपल्ट कार्यालय खुलेको दिनमा क्रमशः दर्ता गरिने र खोलिने छ। रीत नपुगी म्याद नाघी प्राप्त भएको बोलपत्र उपर कुनै कारबाही गरिने छैन। प्राप्त बोलपत्र आशिक वा पूर्णरूपले स्विकृत गर्ने नगर्ने सम्पूर्ण अधिकार निगममा सुरक्षित रहने छ।

अन्य जानकारीका लागि नेपाल आयल निगम लिमिटेड, केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहलमा सम्पर्क राख्न सकिने छ।

०१२९१५३
५२६५१

नेपाल आयल निगम लिमिटेड

केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल, काठमाडौँ।

Website: www.nepaloil.com.np

फोन:-०१-४२६४९७४/फ्याक्स : ०१-४२६४९७५

बोलपत्र आह्वानको सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति २०७३।०८।२९

टेण्डर/ईन्जिनियरिङ्ग/भैरहवा/जग्गा खरिद-०९/०७३-७४

नेपाल आयल निगम लिमिटेडको डिपो निर्माण गर्ने प्रयोजनको लागि उल्लेख भए अनुसारको तोकिएको ईलाका भित्र जग्गा खरिद गर्न आवश्यक भएकोले जग्गा बिक्री गर्न ईच्छुक जग्गा धनी/व्यक्ति जग्गा खरिद बिक्री गर्न रजिष्टर्ड कम्पनी, फर्म वा संस्थाहरू बाट यो सिलबन्दी बोलपत्र आह्वान गरिएको ।

क्र. सं.	जग्गाको विवरण क्षेत्र	परिमाण/क्षेत्रफल
१.	रूपन्देही जिल्लाको नेपाल भारत सिमा वेलहिया भन्सार ०.० कि.मी देखी ५.०० कि.मि. पछि भैरहवा-परासी वाईपास राजमार्गको १६ कि.मी. दुरी भित्र पेट्रोलियम उर्जाबाट संचालन हुने उद्योग, रोलिङ्गमिल, बाक्लो बस्ती, सार्वजनिक पार्टी, पौवा, धार्मिक स्थल, आदि नभएको ईलाकामा राजमार्गमा सटेको वा दाया बाया १(एक) कि.मि. भित्र दोहोरो भारी मालवाहक सवारी साधन चल्न सक्ने सार्वजनिक सहायक मार्ग भएको वा निगमको लागि मात्र निजी स्वामित्वमा आउने गरी दोहोरो भारी मालवाहक सवारी साधन चल्न सक्ने निजी बाटोको प्रस्ताव गरिएको चोहदी मिलेको करिब २०(बीस) विगाहा समतल जग्गाको प्रस्तावना पेस गर्नुपर्नेछ ।	करिब २० विगाहा

- बोलपत्र फाराम निगमको केन्द्रिय कार्यालय, खरिद इकाई, बबरमहल, काठमाण्डौबाट रु.१०,०००।-(दश हजार) मात्र (फिर्ता नहुने) नगदै भुक्तानी गरी मिति २०७३।१०।०४ सम्म प्राप्त गर्नसकिनेछ ।
- बोलपत्र जमानत वापत कबोल रकमको कम्तिमा २.५% ले हुने धरौटी रकम निगमको बबरमहल, काठमाडौं स्थित राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकको च.हि.नं. १ मा नगदै जम्मा गरेको सक्कल बैंक भौचर वा निगमको नाममा खिचेको सक्कल डिमाण्ड ड्राफ्ट वा ६ महिना बहाल अवधि भएको वाणिज्य बैंकले जारी गरेको शर्त रहित बैंक जमानत पेस गर्नुपर्नेछ ।
- बोलपत्रमा प्रस्तावित जग्गाको मूल्य अंक र अक्षरमा केरमेट नगरी प्रष्ट प्रिन्ट गरेको वा मसीले लेखिएको हुनुपर्नेछ । बोलपत्रका साथ जग्गाधनी पूर्जा, किताकाट नक्सा, मालपोत तिरेको रसीद, बोलपत्रदाता आफै जग्गाधनी नभएमा जग्गाधनीको मन्जुरीनामा, जग्गाधनीको नागरिकता र फर्म, संघ-संस्था भए आफ्नो दर्ता प्रमाण र आयकर प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि पेस गर्नुपर्नेछ । बोलपत्र दाताले प्रस्तावित जग्गाको बोलपत्र निगम बाट स्विकृत भई पत्र प्राप्त गरेको मितिले ३० दिन भित्र निगमको नाउँमा रजिष्ट्रेशन पास गराई दिनुपर्नेछ । तोकिएको अवधि भित्र प्रस्ताव गरेको सबै जग्गा पास गरि दिन नसकेमा धरौटी रकम जफत गर्न सकिनेछ ।
- सिलबन्दी बोलपत्र मिति २०७३।१०।०५ गते दिनको १२.०० बजे सम्ममा निगमको केन्द्रिय कार्यालय, बबरमहल, काठमाण्डौमा दर्ता भई सकेको हुनुपर्नेछ । दर्ता भएका बोलपत्रहरू सोही दिन दिनको १४.०० बजे निगमको केन्द्रिय कार्यालय, बबरमहल, काठमाण्डौमा बोलपत्र दाता वा निजको अख्तियार प्राप्त प्रतिनिधिको रोहबरमा वा उपस्थित नभएमा पनि खोलीनेछ । यदि बोलपत्र बुझाउने वा खुल्ने दिन बिदा पर्न गएमा सो को भोलिपल्ट कार्यालय खुलेको दिनमा क्रमशः दर्ता गरिने र खोलीनेछ । रित नपुगी म्याद नाघी प्राप्त भएको बोलपत्र उपर कुनै कारबाही गरिने छैनर प्राप्त बोलपत्र आंशिक वा पूर्ण रूपले स्विकृत गर्ने नगर्ने सम्पूर्ण अधिकार निगममा सुरक्षित रहने छ ।

अन्य जानकारीको लागि नेपाल आयल निगम लिमिटेड, केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहलमा सम्पर्क राख्न सकिनेछ ।

नेपाल आयल निगम लिमिटेड

केन्द्रीय कार्यालय

बबरमहल, काठमाडौं

धमदकभर-छ्छलभउवयिषीअकालउ, फोन:-०१-४२६४९७४, फ्याक्स ०१-४२६४९७५

बोलपत्र आह्वानको सूचना

प्रथमपटक प्रकाशित मिति २०७३।०९।०५

टेण्डर/ईन्जिनियरिङ्ग/भाषा/जग्गा खरिद-१२/०७३-७४

नेपाल आयल निगम लिमिटेडको डिपो निर्माण गर्ने प्रयोजनको लागि उल्लेख भए अनुसारको तोकिएको इलाका भित्र जग्गा खरिद गर्न आवश्यक भएकोले जग्गा बिक्री गर्न ईच्छुक जग्गा धनी/व्यक्ति जग्गा खरिद बिक्री गर्न रजिष्टर्ड कम्पनी, फर्म वा संस्थाहरूबाट यो सिलबन्दी बोलपत्र आह्वान गरिएको छ।

क्र.सं.	जग्गाको विवरण क्षेत्र	परिमाण/क्षेत्रफल
१.	भाषा जिल्लाको नेपाल-भारत सीमा काँकडभिट्टा ०.० कि.मी. वाट ५.०० कि.मी भन्दा बाहिर देखि चारआली चौकसम्म र चार आली चौकबाट उत्तर इलाम जाने राजमार्गको ३ कि.मी. दक्षिण भद्रपुर जाने राजमार्गको ३ कि.मी र पश्चिम विर्तामोड जाने राजमार्गको ३ कि.मी. सम्म राजमार्गमा सटको वा उल्लेखित राजमार्गहरूबाट २(दुई) कि.मी भित्र पर्ने क्षेत्रमा पेट्रोलियम उर्जाबाट संचालन हुने उद्योग, रोलिङ्गमिल, बाक्लो बस्ती, सार्वजनिक पार्टीपौवा आदि नजिकै नभएको दायो बायाँ भारी मालवाहक सवारी साधन चल्न सक्ने सार्वजनिक सहायक मार्ग भएको वा निगमको लागि मात्र निजी स्वामित्वमा आउने गरी दोहोरो भारी मालवाहक सवारी साधन चल्न सक्ने निजी बटोको प्रस्ताव गरिएको चौहादी मिलेको करिब २०(बीस) बिगाह जग्गा प्रस्ताव राखी पेश गर्नुपर्ने छ।	करिब २० बिगाह

- बोलपत्र फारम निगमको केन्द्रीय कार्यालय, खरिद इकाई, बबरमहल, काठमाण्डौबाट रु.१०,०००/- (दश हजार) मात्र (फिर्ता नहुने) नगद भुक्तानी गरी मिति २०७३।१०।१० सम्म प्राप्त गर्न सकिने छ।
- बोलपत्र जमानत वापत कबोल रकमको कम्तीमा २.५% ले हुने धरौटी रकम निगमको बबरमहल, काठमाडौँ स्थित राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकको च.हि.नं. १ मा नगद जम्मा गरेको सककल बैंक भौचर वा निगमको नाममा खिचेको सककल डिमाण्ड ड्राफ्ट वा ६ महिना बहाल अवधि भएको वाणिज्य बैंकले जारी गरेको शर्तरहित बैंक जमानत पेश गर्नुपर्नेछ।
- बोलपत्रमा प्रस्तावित जग्गाको मूल्य अंक र अक्षरमा कंरमेट नगरी प्रष्ट प्रिन्ट गरेको वा मसीले लेखिएको हुनु पर्नेछ। बोलपत्रका साथ जग्गाधनी पूर्जा, कित्ताकाट नक्सा, मालपोत तिरेको रसीद, बोलपत्रदाता आफैँ जग्गाधनी नभएमा जग्गाधनीको मन्जुरीनामा, जग्गा धनीको नागरिकता र फर्म, संघ-संस्था भए आफ्नो दर्ता प्रमाण र आयकर प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि पेश गर्नु पर्ने छ। बोलपत्र दाताले प्रस्तावित जग्गाको बोलपत्र निगमबाट स्वीकृत भई पत्र प्राप्त गरेको मितिले ३० दिन भित्र निगमको नाउँमा रजिष्ट्रेशन पास गराई दिनुपर्ने छ। तोकिएको अवधिभित्र प्रस्ताव गरेको सबै जग्गा पास गरिदिन नसकेमा धरौटी रकम जफत गर्न सकिने छ।
- विद्युतीय संचार माध्यमबाट बोलपत्र खरिद तथा दाखिला गर्न चाहनेमा निगमको राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक च.हि.नं. १०९००६६२९४०१ मा रकम दाखिला गरी PPMO website www.bolpatra.gov.np मा गर्न सकिनेछ। साथै विद्युतीय संचार माध्यमबाट पेश गर्ने विधि र आवश्यक कागजात सम्बन्धी विस्तृत जानकारी बोलपत्र फारममा उल्लेख गरिएको छ।
- सिलबन्दी बोलपत्र मिति २०७३।१०।११ गते दिनको १२.०० बजेसम्ममा निगमको केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल, काठमाण्डौमा दर्ता भई सकेको हुनुपर्नेछ। दर्ता भएका बोलपत्रहरू सोही दिन दिनको १४.०० बजे निगमको केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल, काठमाण्डौमा बोलपत्र दाता वा निजको अस्तित्व प्राप्त प्रतिनिधिको रोहवरमा वा उपस्थित नभएमा पनि खोलिने छ। यदि बोलपत्र बुझाउने वा खुल्ने दिन बिदा पर्न गएमा सो को भेलिपल्ट कार्यालय खुलेको दिनमा क्रमशः दर्ता गरिने र खोलिने छ। रीत नपुगी म्याद नाघी प्राप्त भएको बोलपत्र उपर कुनै कारवाही गरिने छैन। प्राप्त बोलपत्र आंशिक वा पूर्ण रूपले स्वीकृत गर्ने नगर्ने सम्पूर्ण अधिकार निगममा सुरक्षित रहनेछ।

अन्य जानकारीको लागि नेपाल आयल निगम लिमिटेड, केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहलमा सम्पर्क गर्न सकिने छ।

नेपाल आयल निगम लिमिटेड

केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल, काठमाडौँ।

Website: www.nepaloil.com.np

फोन:-०१-४२६४९७४ / फ्याक्स ०१-४२६४९७५

बोलपत्र आह्वानको सूचना

प्रथमपटक प्रकाशित मिति : २०७३/०९/१९

टेण्डर/ईन्जिनियरिङ/सर्लाही/जग्गा खरिद-१३/०७३-७४

नेपाल सरकारको घोषणा बमोजिम ९० दिनको खपत लाई धान्ने पेट्रोलियम पदार्थको भण्डारण क्षमता बृद्धि गर्न नेपाल आयल निगम लिमिटेडको डिपो निर्माण गर्ने प्रयोजनको लागि उल्लेख भएअनुसारको तोकिएको ईलाकाभित्र जग्गा खरिद गर्न आवश्यक भएकोले जग्गा बिक्री गर्न ईच्छुक जग्गाधनी/व्यक्ति जग्गा खरिद बिक्री गर्न रजिष्टर्ड कम्पनी, फर्म वा संस्थाहरूबाट यो सिलबन्दी बोलपत्र आह्वान गरिएको छ।

क्र.सं.	जग्गाको विवरण क्षेत्र	परिमाण/क्षेत्रफल
१.	पूर्वमा महोत्तरी जिल्लाको बर्दिबासदेखि पश्चिममा रौतहट जिल्लाको वागमतीसम्म पूर्व-पश्चिम राजमार्गको उत्तरतर्फ राजमार्गमै सट्टेको वा. राजमार्गको उत्तरतर्फ ५०० मिटरभित्रसम्म दोहोरो मालवाहक भारी सवारीसाधन चल्नसक्ने सहायक मार्ग भएको वा निगमको लागि मात्र निजी स्वामित्वमा आउने गरी दोहोरो मालवाहक भारी सवारीसाधन चल्नसक्ने निजी बाटोको प्रस्ताव गरिएको पेट्रोलियम ऊर्जाबाट सञ्चालन हुने उद्योग, रोलिङमिल, बाक्लो बस्ती, सार्वजनिक पाटीपौवा आदि नजिकै नभएको ईलाकामा राजमार्गको केन्द्रविन्दुबाट सडक विभागको नियमानुसार छोडनुपर्ने ROW छाडेर चौहादी मिलेको करिब १०-१५ (दश-पन्ध्र) बिगाहा समतल जग्गा प्रस्ताव गर्नुपर्नेछ।	करिब १०-१५ (दश-पन्ध्र) बिगाहा

- बोलपत्र फाराम निगमको केन्द्रीय कार्यालय, खरिद इकाई, बबरमहल, काठमाडौँबाट रु.१०,०००/- (दश हजार) मात्र (फिर्ता नहुने) नगदै भुक्तानी गरी मिति २०७३/१०/२४ सम्म प्राप्त गर्न सकिने छ।
- बोलपत्र जमानतबापत कबोल रकमको कम्तीमा २.५% ले हुने धरौटी रकम निगमको बबरमहल, काठमाडौँ स्थित राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकको च.हि.नं. १ मा नगदै जम्मा गरेको सक्कल बैंक भौचर वा निगमको नाममा खिचेको सक्कल डिमाण्ड ड्राफ्ट वा ६ महिना बहाल अवधि भएको वाणिज्य बैंकले जारी गरेको सर्तहित बैंक जमानत पेस गर्नुपर्नेछ।
- बोलपत्रमा प्रस्तावित जग्गाको मूल्य अंक र अक्षरमा केरमेट नगरी प्रष्ट प्रिन्ट गरेको वा मसीले लेखिएको हुनुपर्नेछ। बोलपत्रका साथ जग्गाधनी पूर्जा, किताकाट नक्सा, मालपोत तिरेको रसिद, बोलपत्रदाता आफै जग्गाधनी नभएमा जग्गाधनीको मन्जुरीनामा, जग्गाधनीको नागरिकता र फर्म, संघ/संस्था भए आफ्नो दर्ता प्रमाण र आयकर प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि पेस गर्नुपर्नेछ। बोलपत्रदाताले प्रस्तावित जग्गाको बोलपत्र निगमबाट स्वीकृत भई पत्र प्राप्त गरेको मितिले ३० दिनभित्र निगमको नाउँमा रजिष्ट्रेशन पास गराई दिनुपर्नेछ। तोकिएको अवधिभित्र प्रस्ताव गरेको सबै जग्गा पास गरी दिन नसकेमा धरौटी रकम जफत गर्न सकिने छ।
- विद्युतीय सञ्चार मध्यमबाट बोलपत्र खरिद तथा दाखिला गर्न चाहेंमा निगमको राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक च.हि.नं. १०९००६६२९४०१ मा रकम दाखिला गरी PPMO website: www.bolpatra.gov.np मा गर्न सकिनेछ। साथै विद्युतीय सञ्चारमाध्यमबाट पेस गर्ने विधि र आवश्यक कागजातसम्बन्धी विस्तृत जानकारी बोलपत्र फाराममा उल्लेख गरिएको छ।
- सिलबन्दी बोलपत्र मिति २०७३/१०/२५ गते दिनको १२:०० बजेसम्ममा निगमको केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल, काठमाडौँमा दर्ता भइसकेको हुनुपर्नेछ। दर्ता भएका बोलपत्रहरू सोही दिन, दिनको १४:०० बजे निगमको केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल, काठमाडौँमा बोलपत्रदाता वा निजको अख्तियारप्राप्त प्रतिनिधिको रोहवरमा वा उपस्थित नभएमा पनि खोलिने छ। यदि बोलपत्र बुझाउने वा खुल्ने दिन बिदा पर्न गएमा सो को भोलिपल्ट कार्यालय खुलेको दिनमा क्रमशः दर्ता गरिने र खोलिने छ। रीत नपुगी म्याद नाघी प्राप्त भएको बोलपत्रउपर कुनै कारबाही गरिने छैन। प्राप्त बोलपत्र आंशिक वा पूर्णरूपले स्वीकृत गर्ने नगर्ने सम्पूर्ण अधिकार निगममा सुरक्षित रहने छ।

अन्य जानकारीका लागि नेपाल आयल निगम लिमिटेड, केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहलमा सम्पर्क राख्न सकिने छ।

नेपाल आयल निगम लिमिटेड

केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल, काठमाडौँ

Website: www.nepalOil.com.np

फोन:-०१-४२६४९७४ / फ्याक्स ०१-४२६४९७५